

12.8.2020

Valkeakoski

Kun haluat palvelukseesi kaupungin

Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys 2020

Tiivistelmä

Taustaa palveluverkkoselvitykselle

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen päämääränä on:

- kuvata Valkeakosken nykyinen palveluverkko
- ennakoida tulevaa palvelutarpeen kehitystä
- esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja palveluverkon kehittämiseksi

Palveluverkkoselvitys perustuu kaupunkistrategiaan sekä kaupungin vuosien 2019 ja 2020 talousarvioissa määrittelemään suunnittelukauden toimenpiteeseen.

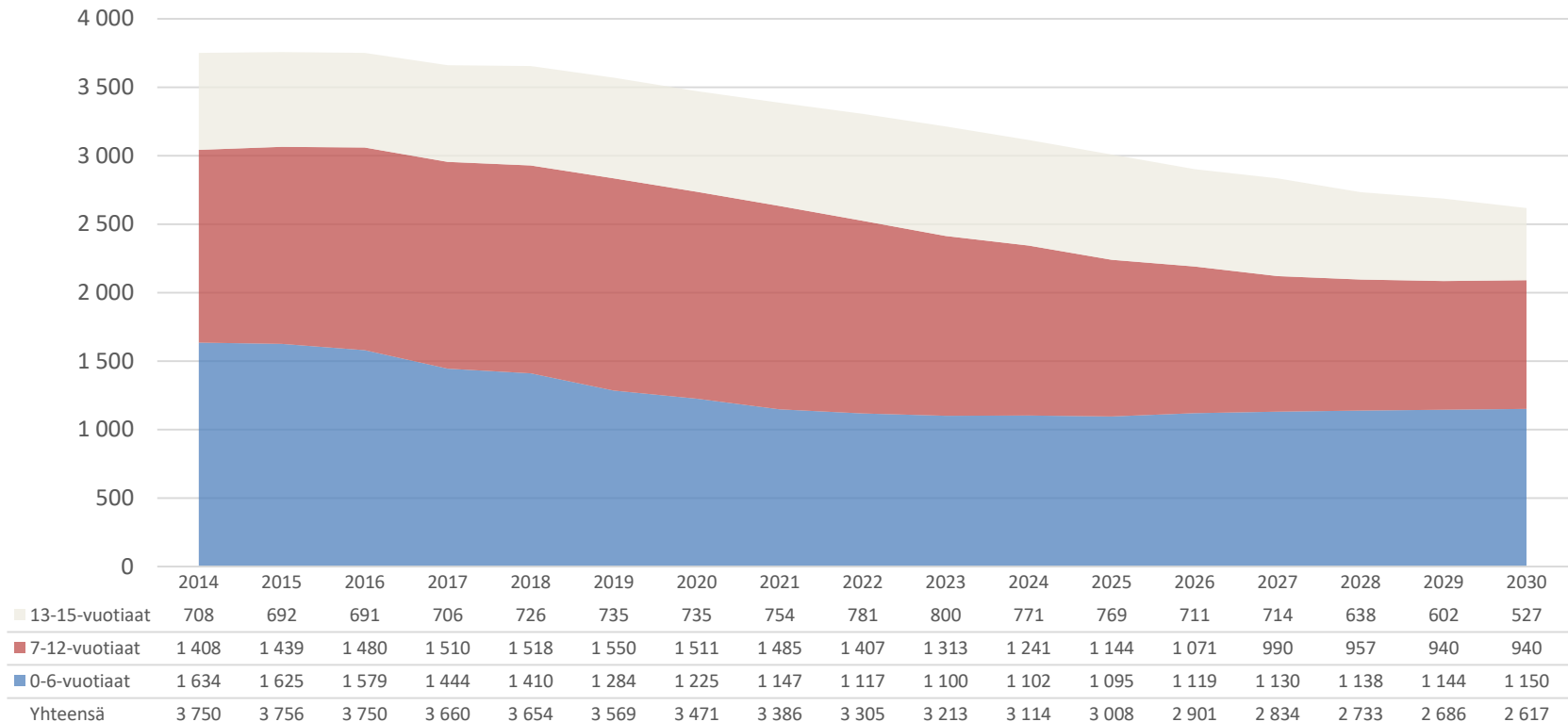
Palveluverkkoselvitystä tarvitaan, jotta kaupunki voi tehdä oikea-aikaisesti tarvittavat päätökset ja investoinnit palveluverkkonsa kehittämiseksi palvelutarpeen muuttuessa.

Nykytilakuvaus

The background is a solid red color. In the lower right quadrant, there is a large, semi-transparent graphic element. It consists of several overlapping shapes: a dark red shape with a white dot pattern, a lighter red shape with a white dot pattern, and a green shape with a white dot pattern. The green shape is partially cut off by the right edge of the image.

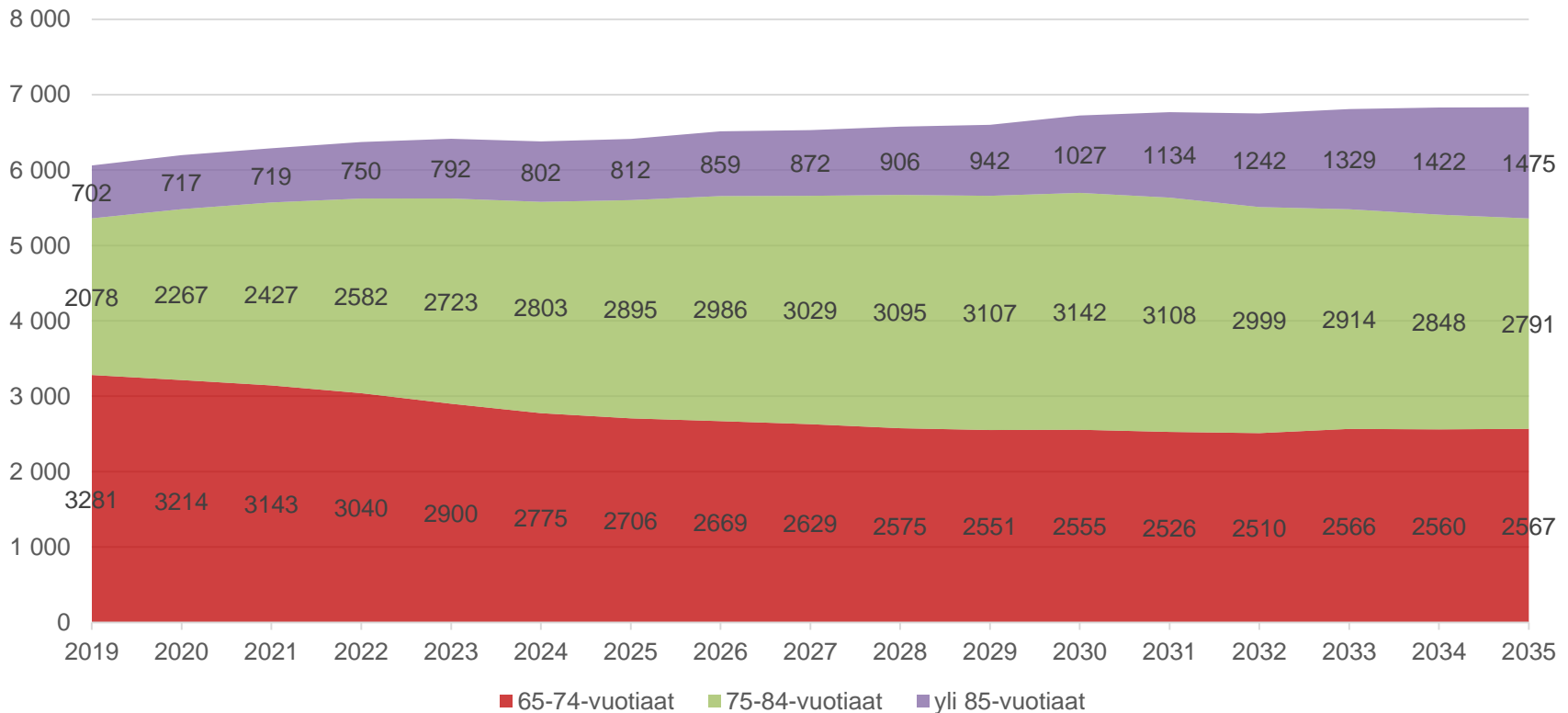
Kaupungin väestöennusteeseen perustuva ikäryhmittäinen ennuste 2014-2030

Kaupungin väestöennusteen perusteella varhaiskasvatus- ja esi- ja perusopetusikäisten lasten määrä vähenee selvästi 2020-luvulla.

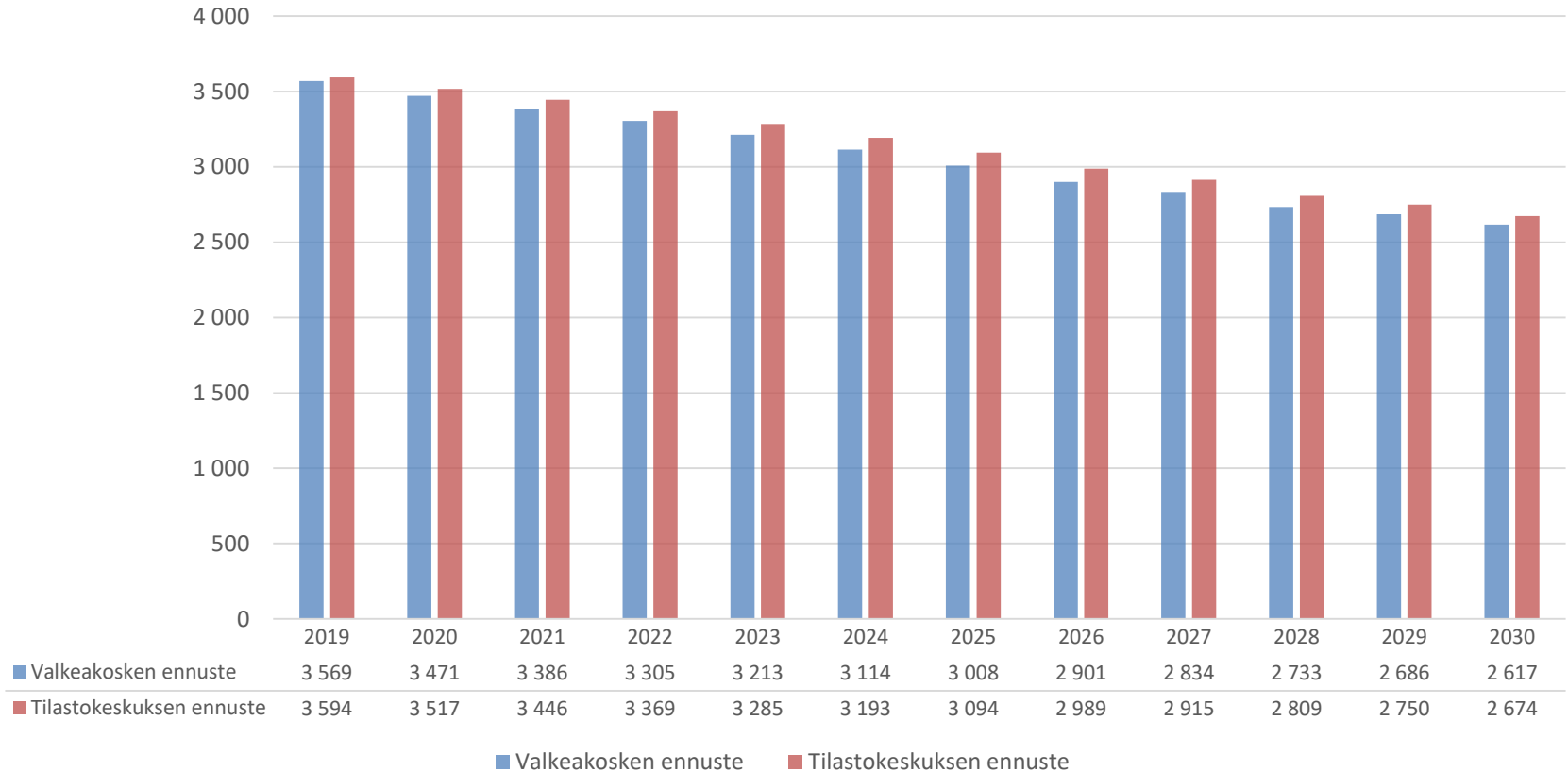
Tilastokeskuksen väestöennuste, yli 65-vuotiaat

Tilastokeskuksen ennusteen perusteella yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa. Merkittävin muutos tapahtuu yli 85-vuotiaiden ikäryhmässä, joka ennusteen mukaan kaksinkertaistuu seuraavan 15 vuoden aikana.

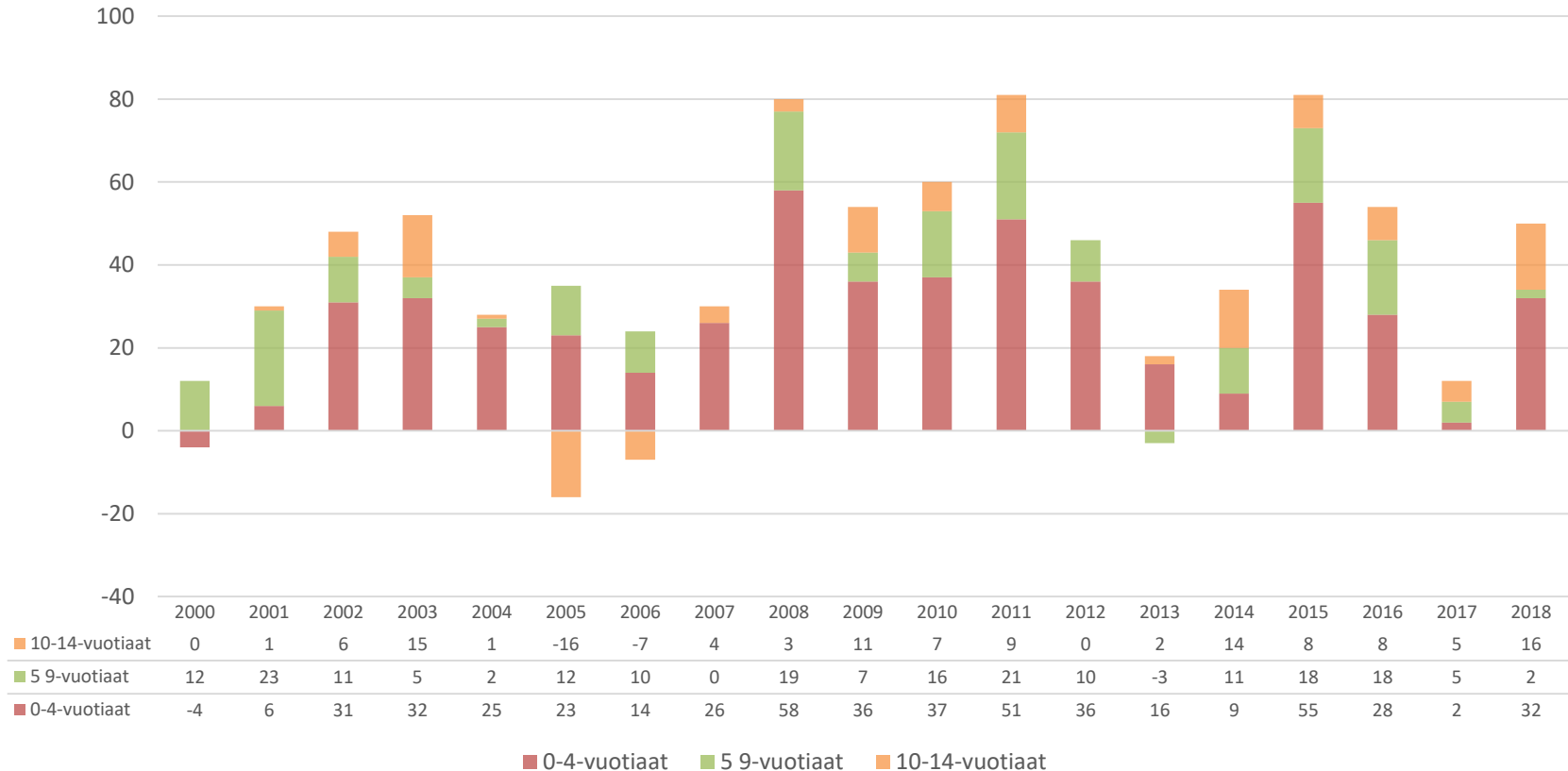
Väestöennuste, 0-15-vuotiaat

Valkeakosken kaupungin ja Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat hyvin lähellä toisiaan.

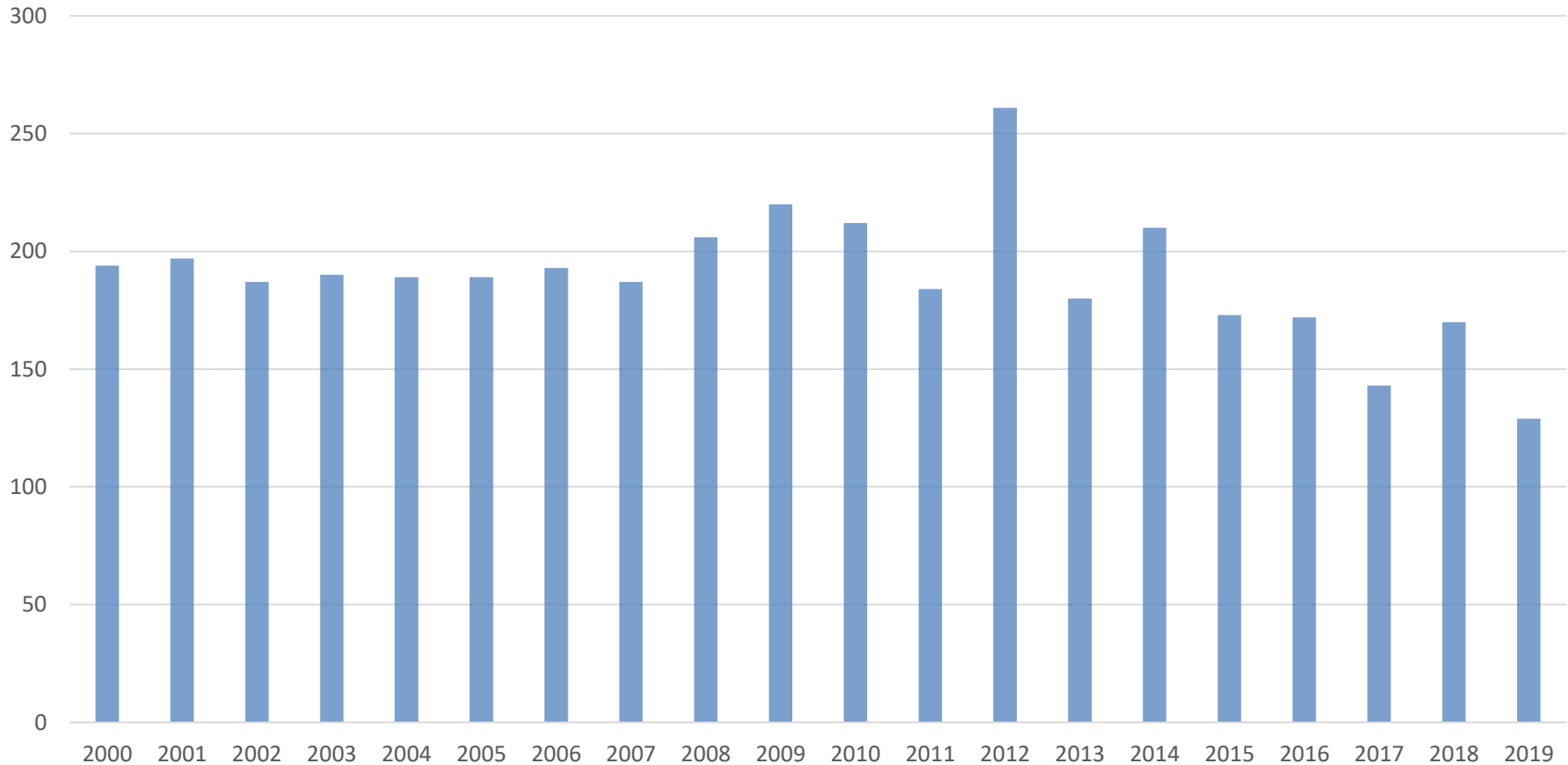
Kuntien välinen nettomuutto, Valkeakoski vuosina 2000 - 2018

Valkeakoski on onnistunut houkuttelemaan 2000-luvulla lapsiperheitä muuttamaan kaupunkiin. Väestöennusteiden mukaan se ei kuitenkaan käännä vähenevää lasten ja nuorten määrää tulevaisuudessa.

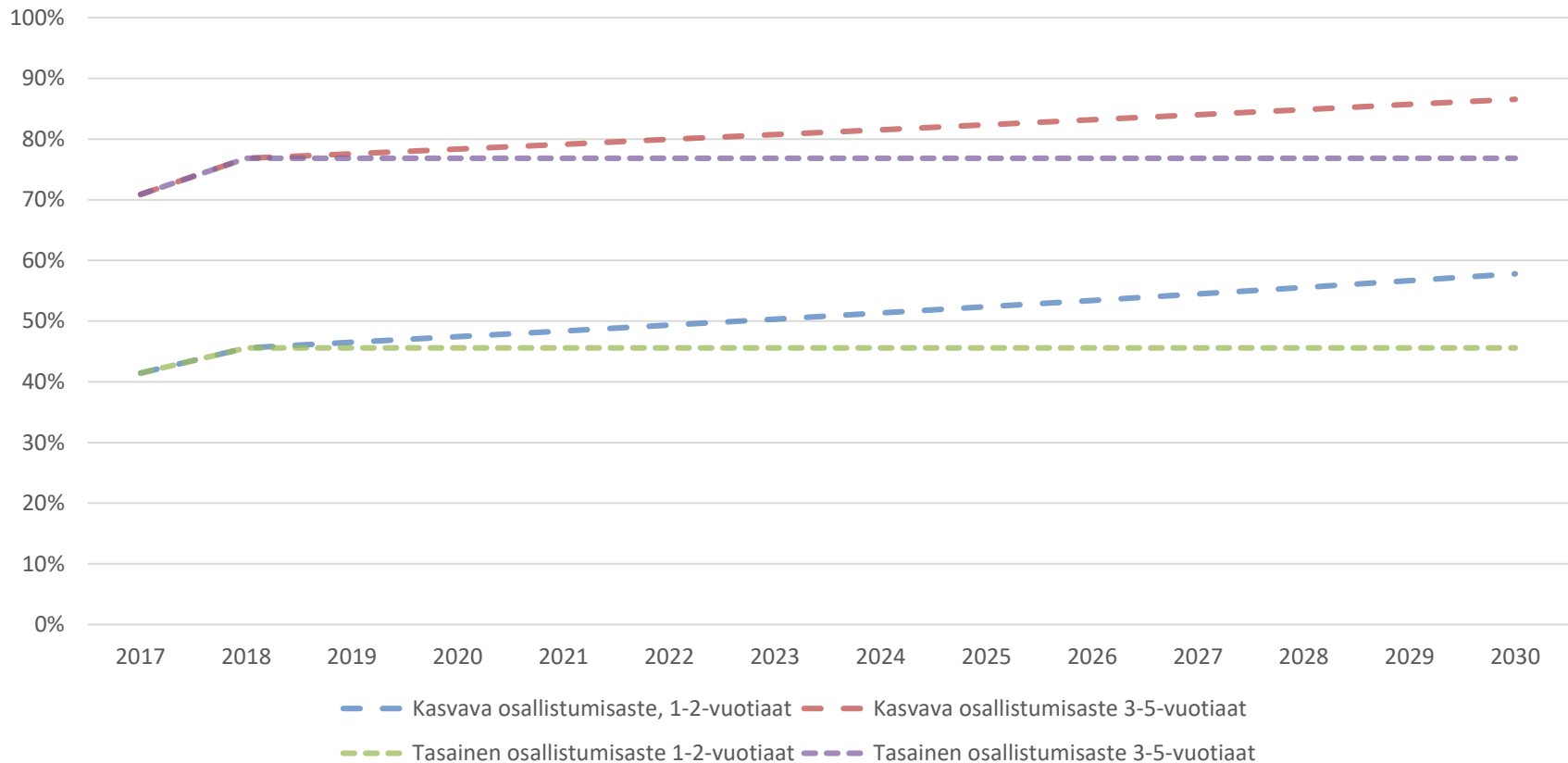

Syntyneiden määrä Valkeakoskella

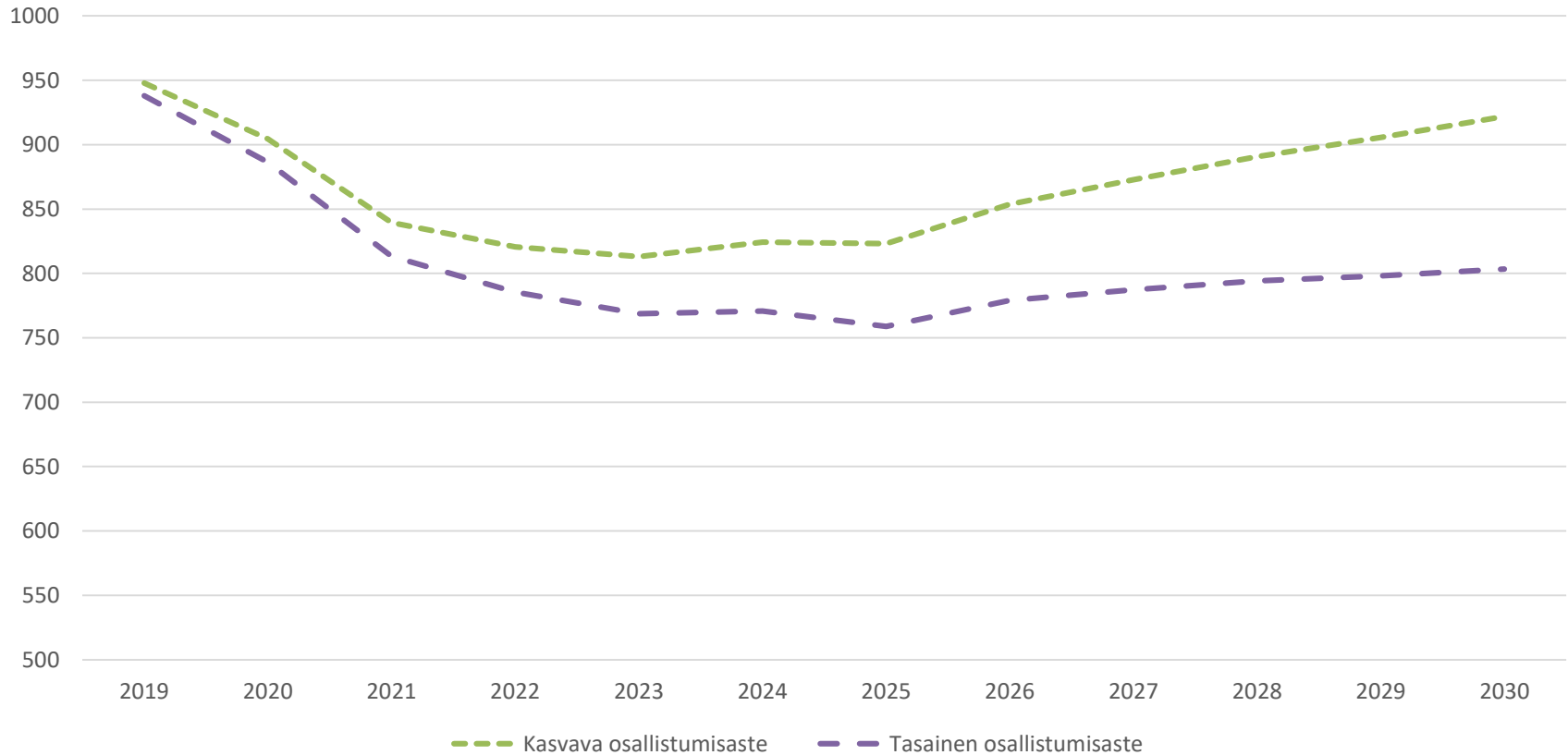
Syntyneiden määrä on pienentynyt selvästi Valkeakoskella. Muutos on ollut merkittävä vuoden 2012 jälkeen, millä on suora vaikutus palvelukysyntään tulevaisuudessa.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste-ennuste

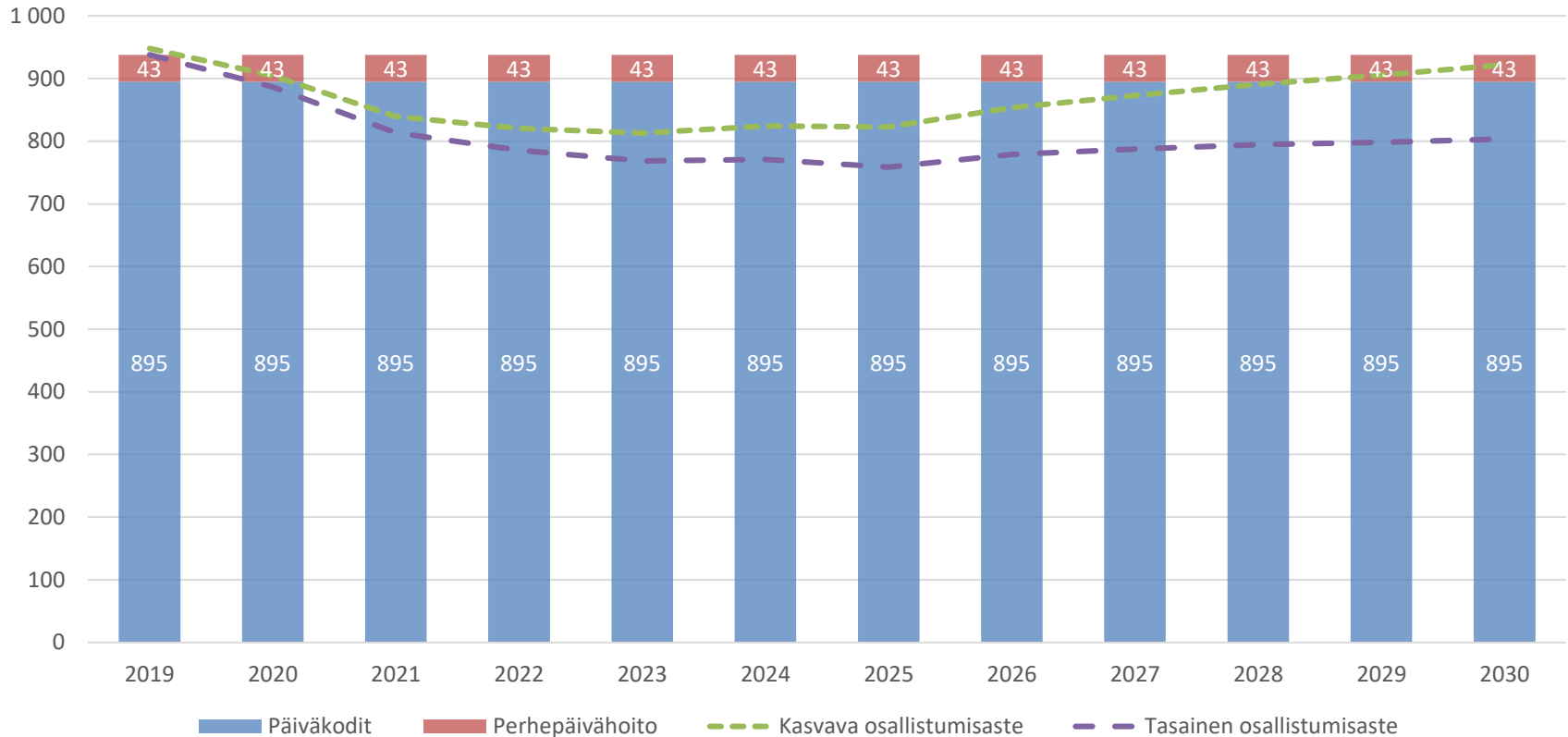
Selvityksessä varhaiskasvatuksen palvelukysynnän muutokseen vaikuttaa lasten määrän lisäksi osallistumisasteen kehittyminen. Sitä on tarkasteltu kahdella vaihtoehtoisella kehityskululla.

Varhaiskasvatuksen palvelukysyntäennuste

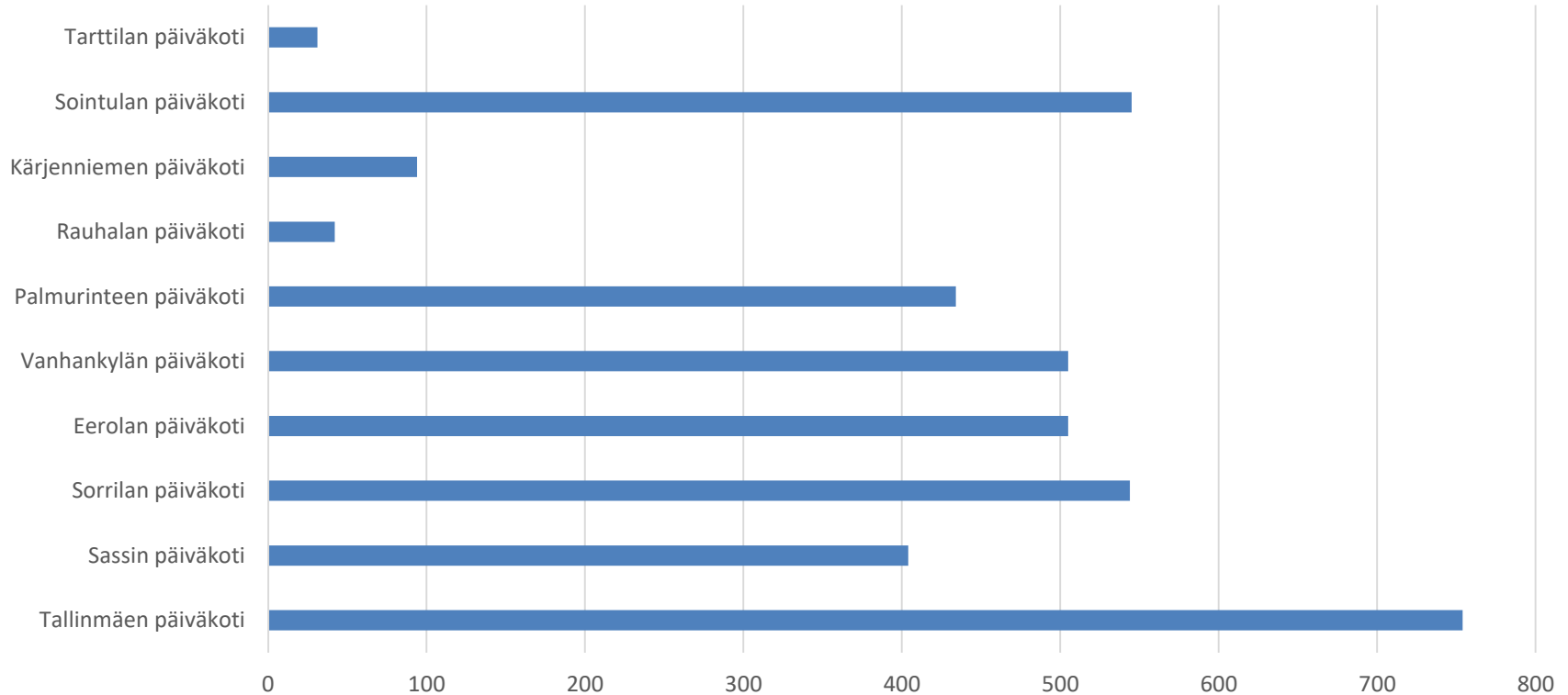
Osallistumisasteen kehittyminen vaikuttaa varhaiskasvatuksen palvelukysyntään varsinkin 2020-luvun jälkipuoliskolla.

Varhaiskasvatuspaikat ja palvelukysyntäennuste

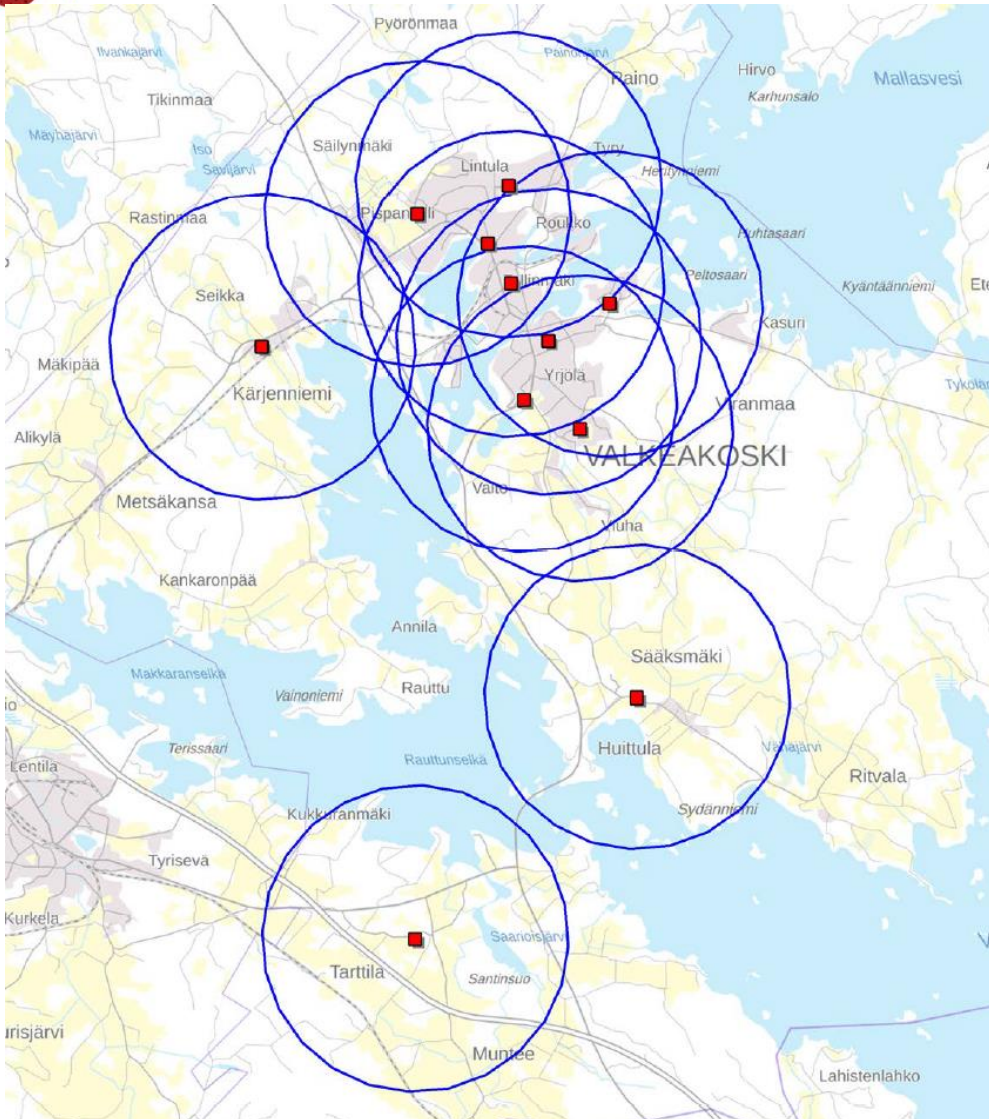
Varhaiskasvatuksen palvelukysynnän ennakoidaan vähenevän tulevina vuosina.

1-6-vuotiaiden lasten lukumäärä kolmen kilometrin säteellä päiväkodista

Kuvio kertoo, että keskusta-alueen päiväkodit ovat laajan asiakaskunnan saavutettavissa.

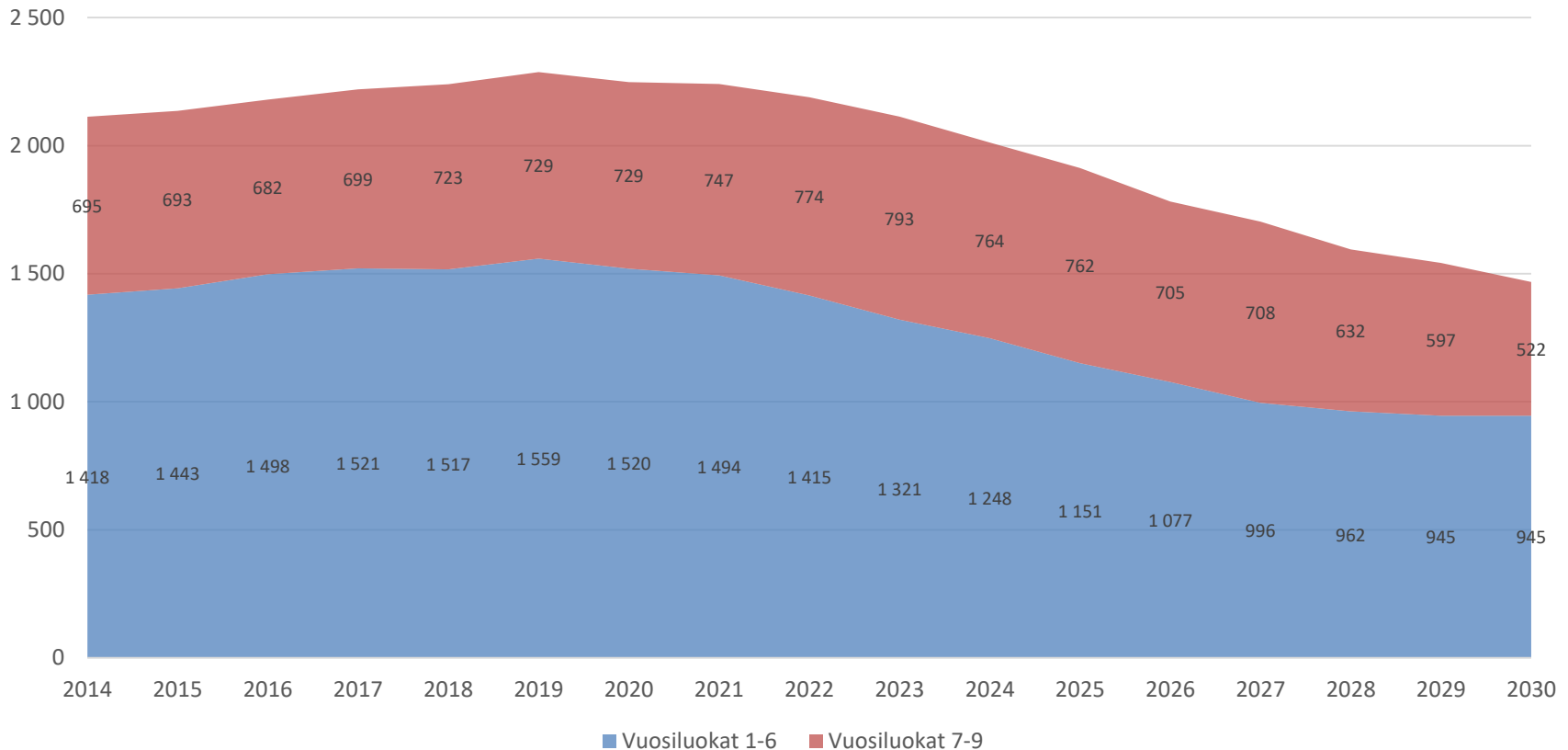

Vasemmalla olevasta kuvasta näkyy, miten päiväkotien kolmen kilometrin säteet asettuvat.

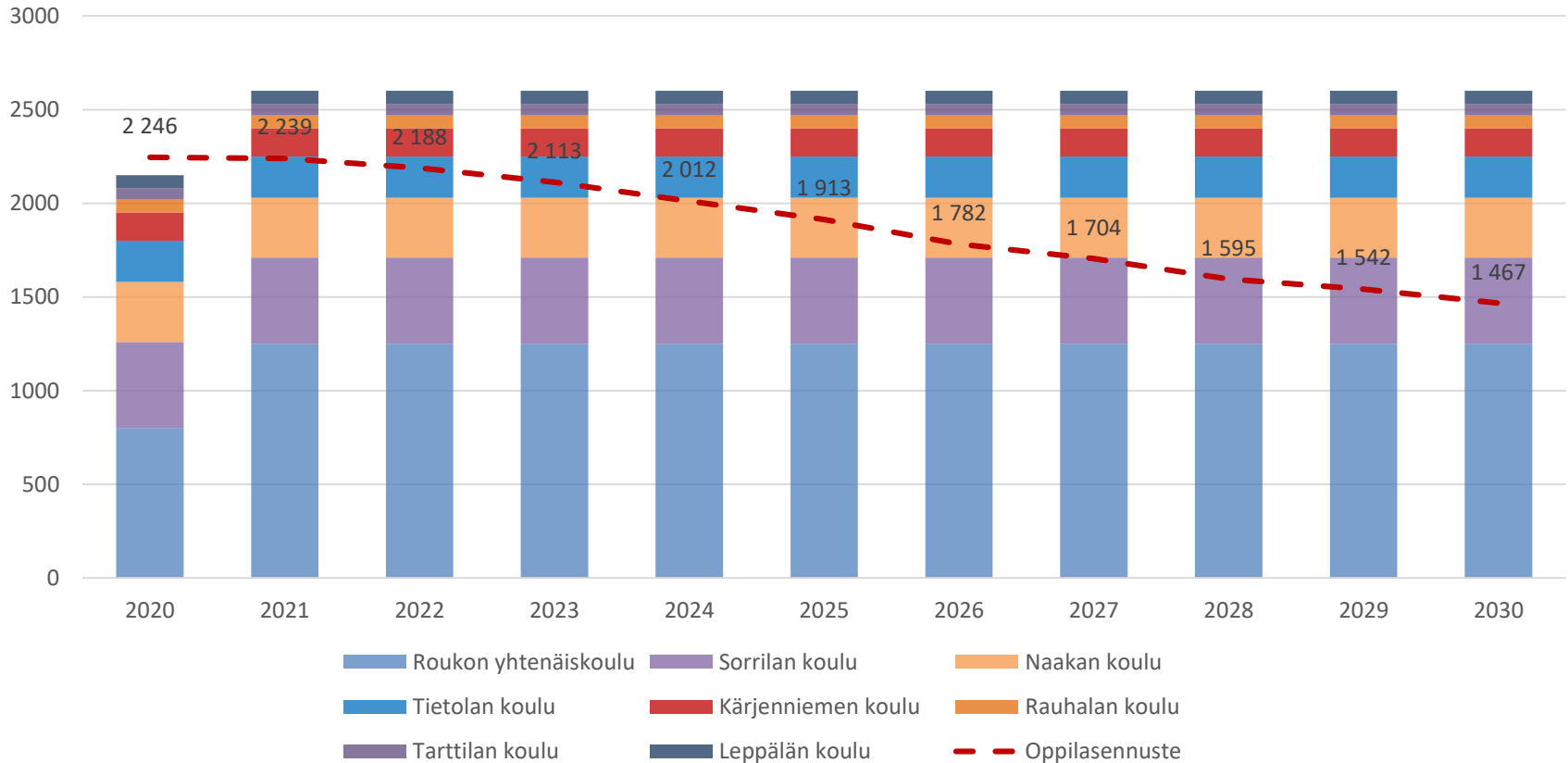
Oppilasmäärän kehitys ja ennuste

Oppilasmäärä pienenee 2020-luvulla. 1-6-vuosiluokkien osalta huippu on juuri nyt ja 7-9-vuosiluokkien osalta se on vuoden 2023 paikkeilla.

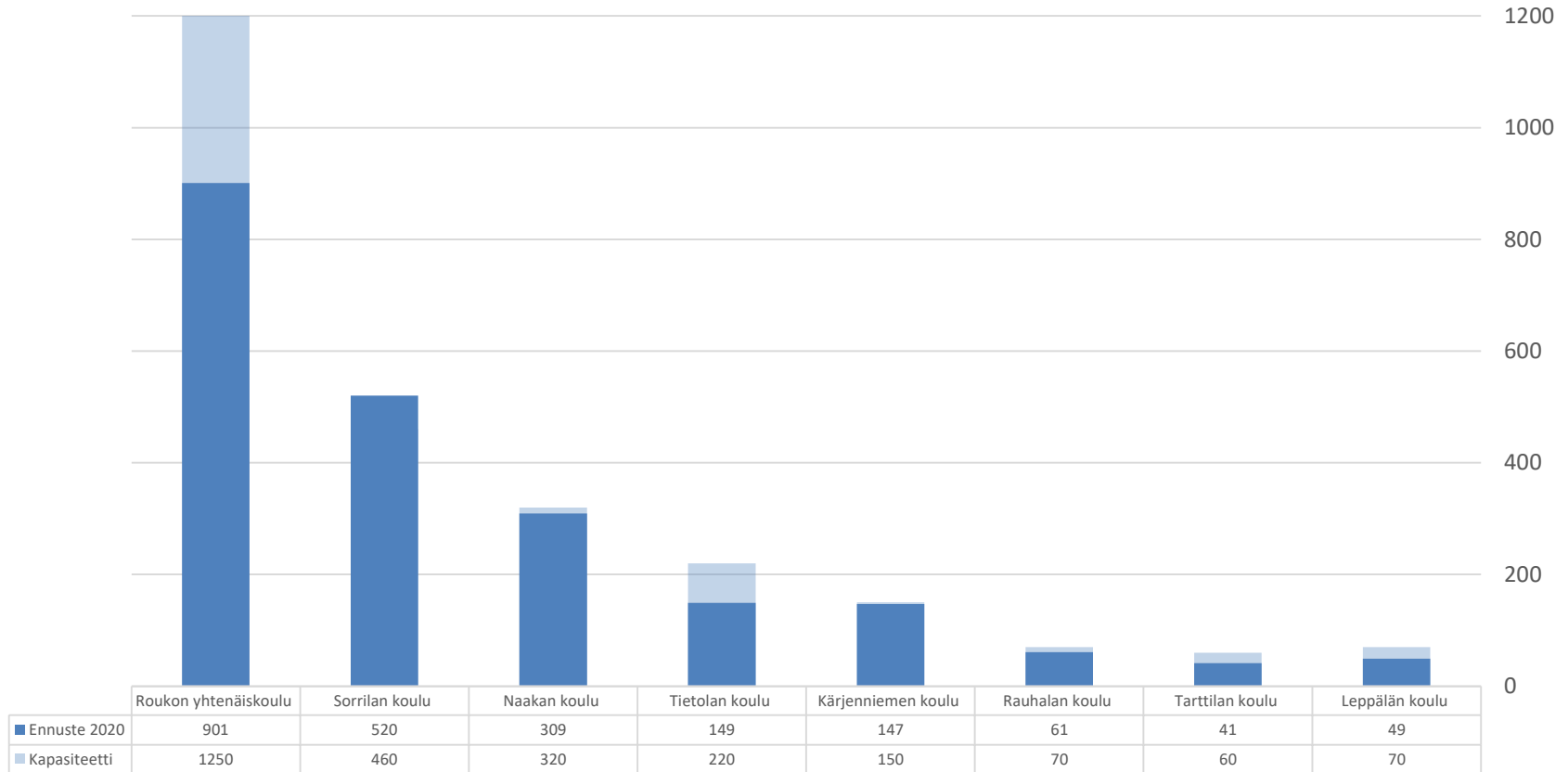
Koulujen tilat ja oppilasennuste

Perusopetuksen tilatarve vähenee merkittävästi 2020-luvulla.

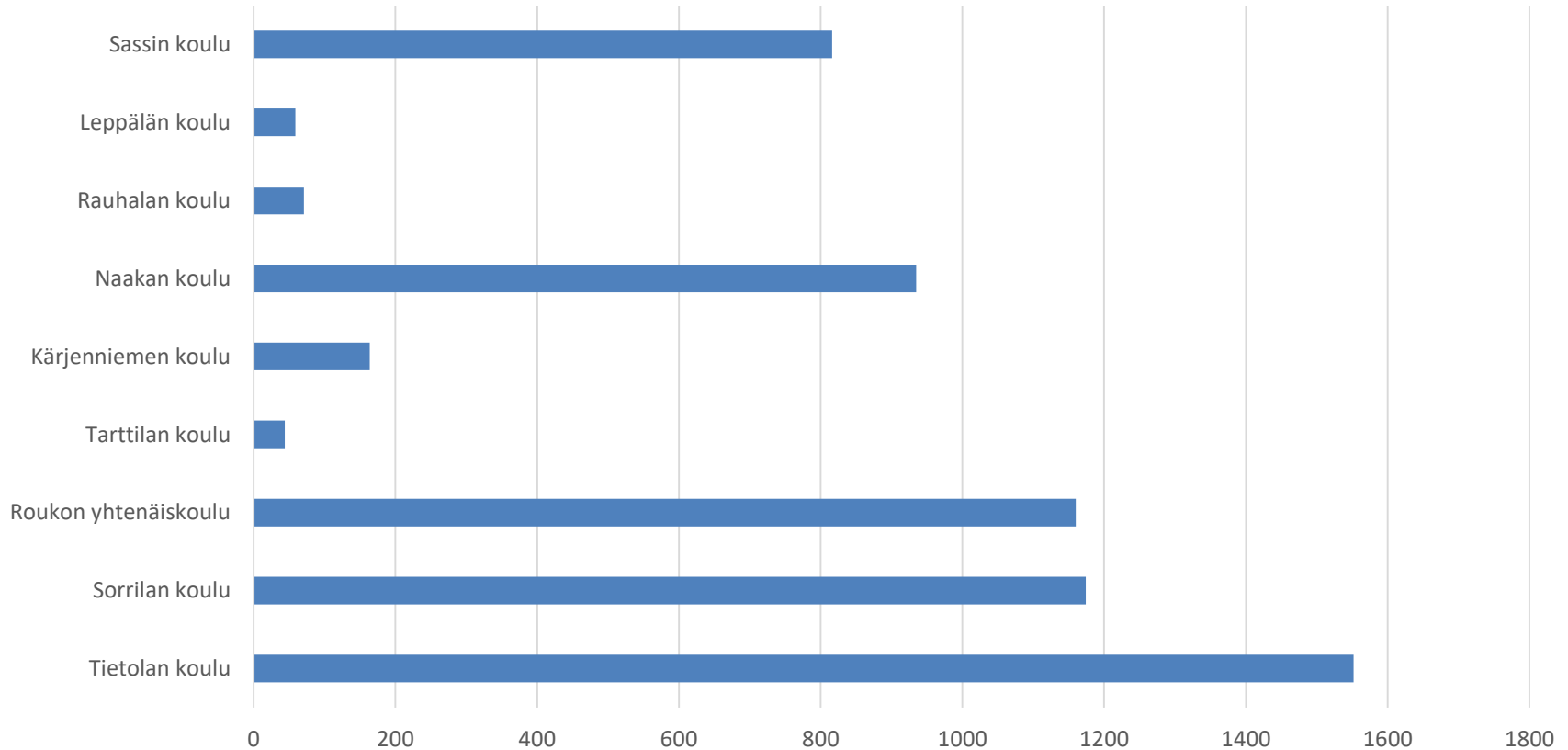
Oppilasmääräennuste lv 2020-2021 ja koulujen kapasiteetti

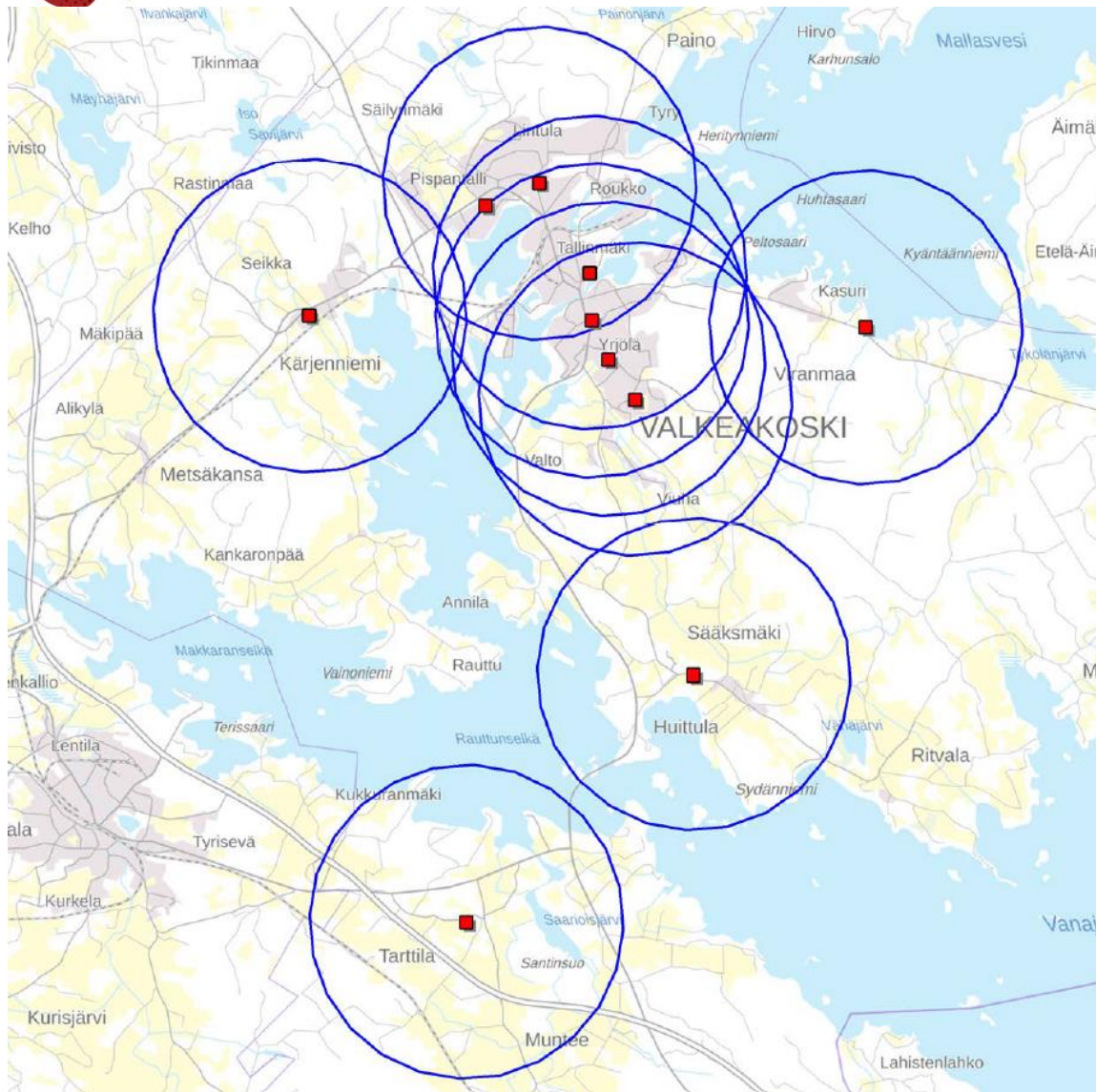
Vielä tulevana lukuvuotena koulujen käyttöaste on korkea. Roukon yhtenäiskoulussa on kuitenkin silloin runsaasti vapaata kapasiteettia.

Oppilaiden lukumäärä kolmen kilometrin säteellä koulusta

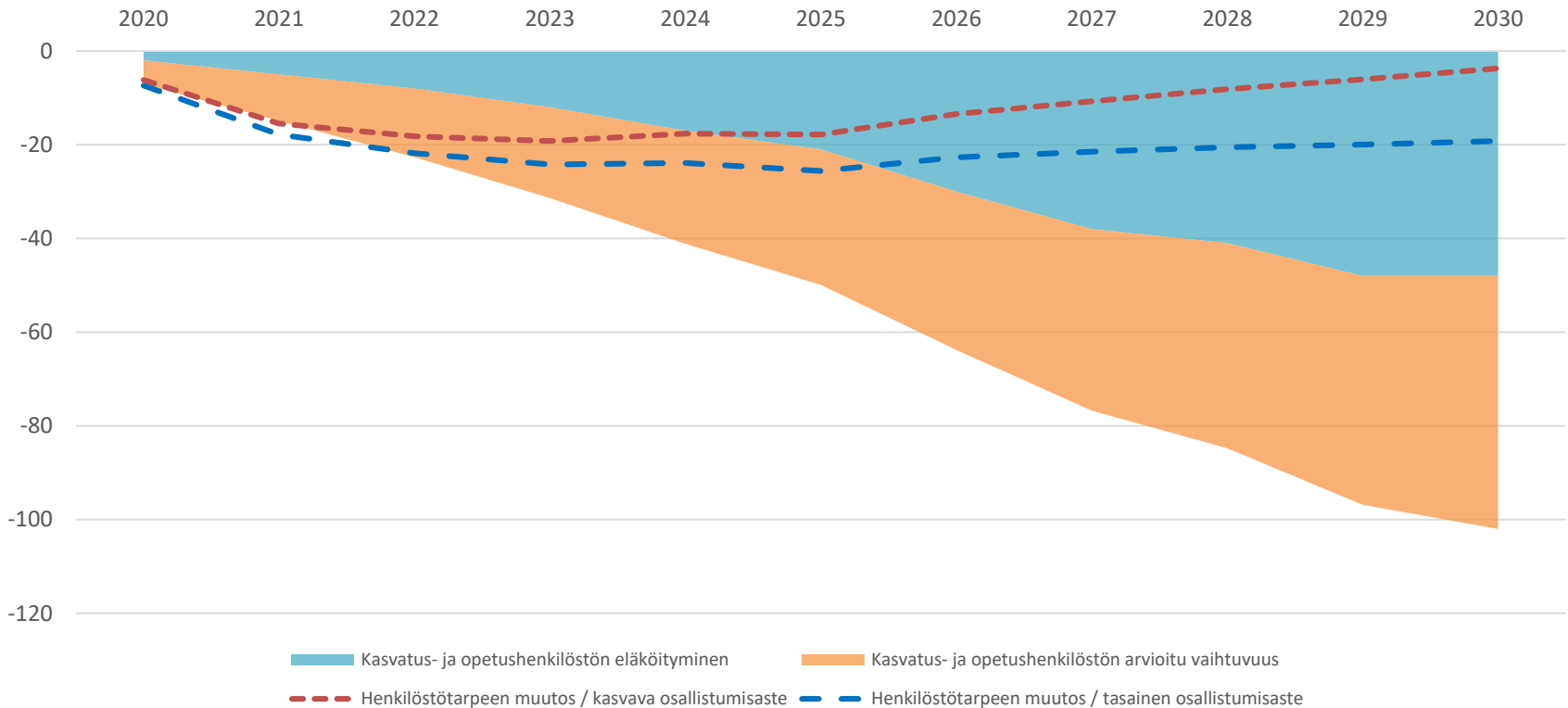

Keskusta-alueen koulut ovat hyvin saavutettavissa.

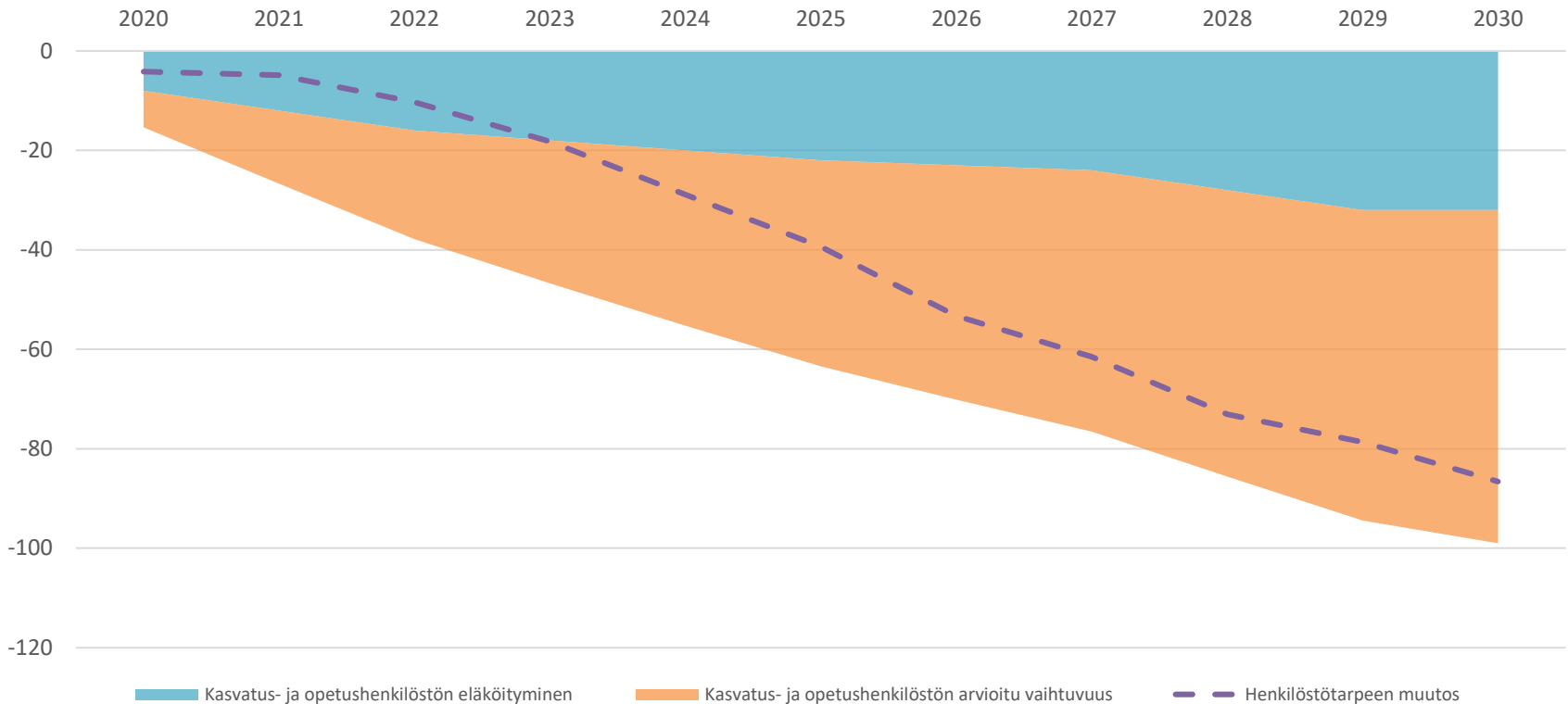
Vasemmalla olevasta kuvasta näkyy, miten koulujen kolmen kilometrin säteet asettuvat.

Varhaiskasvatushenkilöstön vaihtuvuus ja kasvatus- ja opetushenkilöstötarpeen ennakoitu muutos

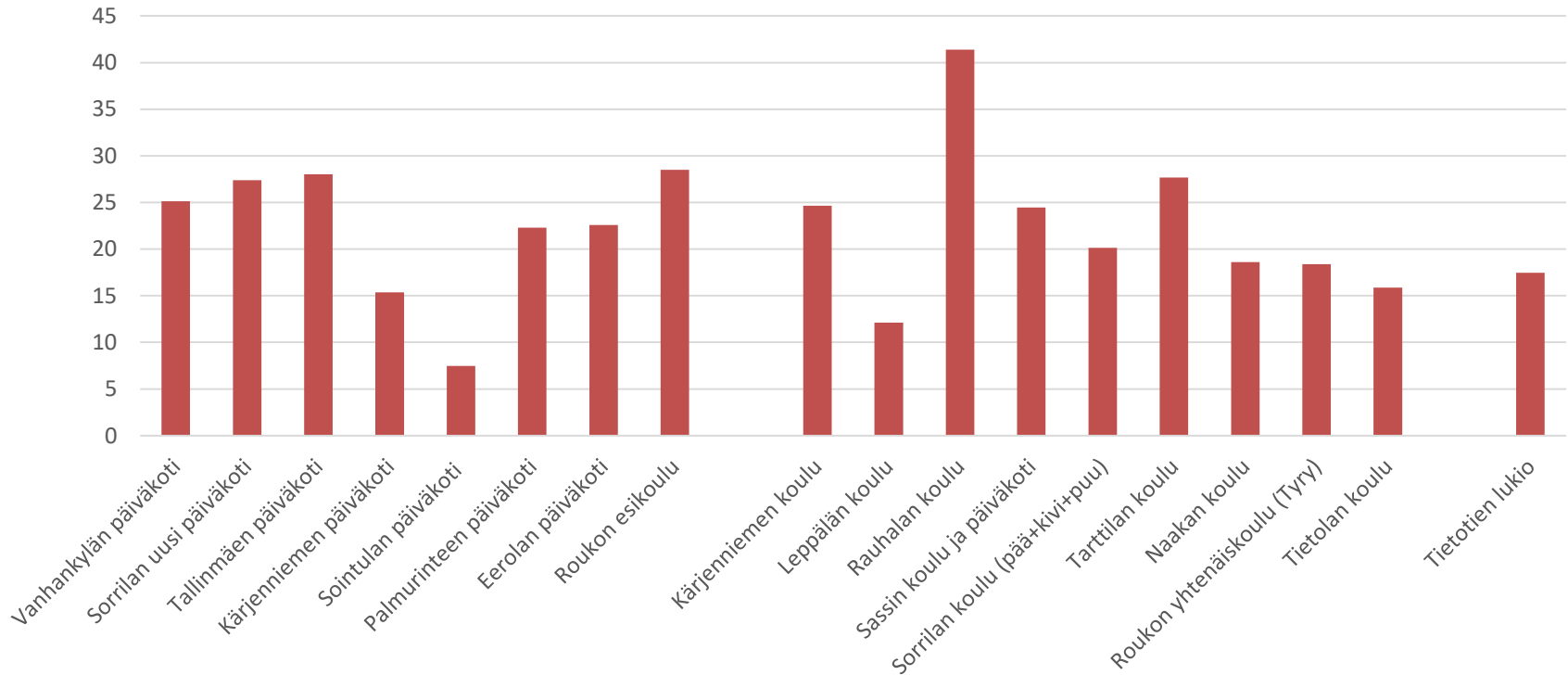
Varhaiskasvatuksen henkilöstötarve pienenee jonkin verran tulevina vuosina.

Perusopetushenkilöstön vaihtuvuus ja kasvatus- ja opetushenkilöstötarpeen ennakoitu muutos

Perusopetuksen henkilöstötarve vähenee merkittävästi 2020-luvulla. Karkeasti noin kolmanneksen nykyisestä tilanteesta, mikäli muita siihen mahdollisesti vaikuttavia muuttujien ei huomioida.

Rakennusten energiatehokkuus e/m²

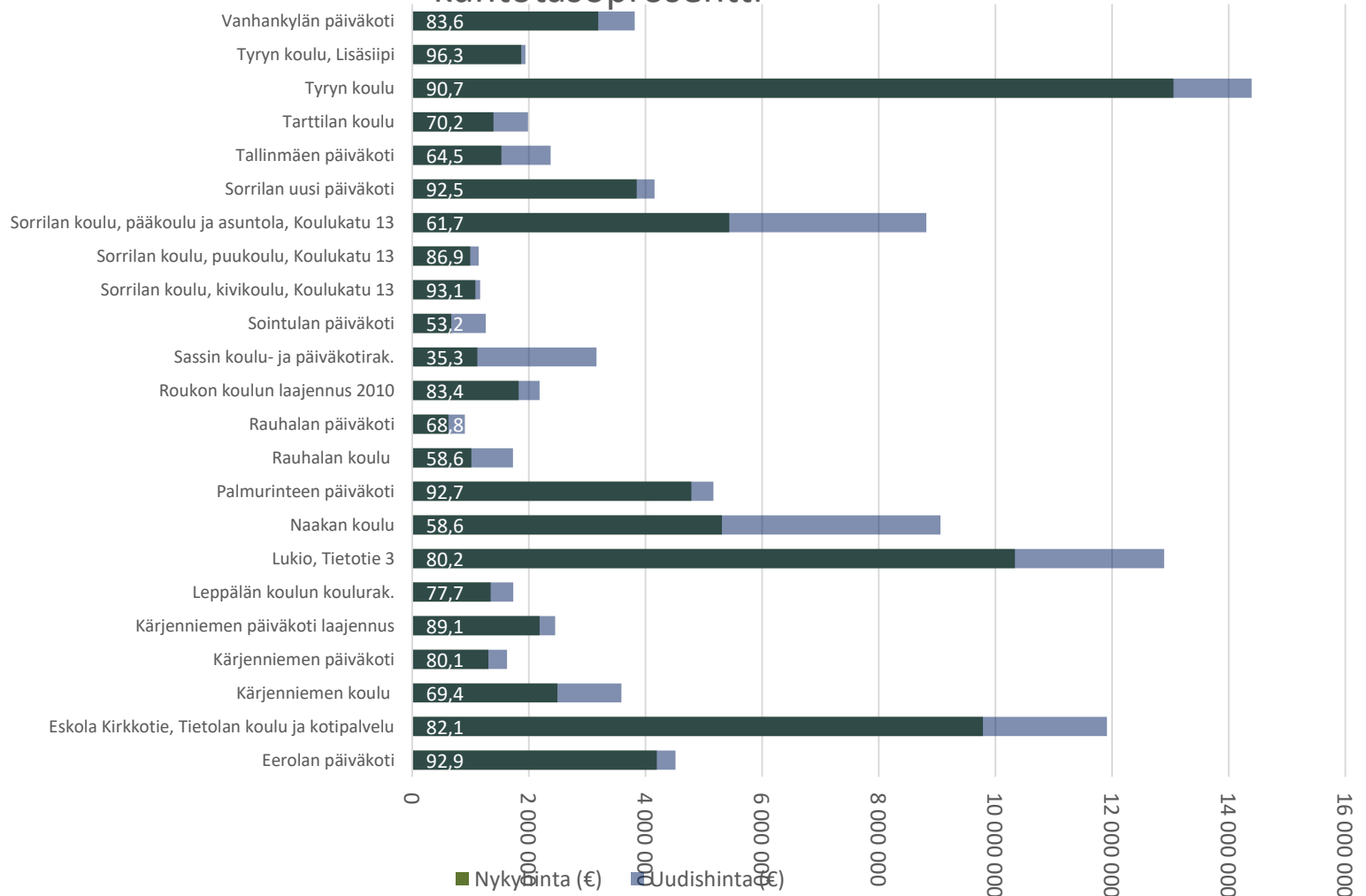

■ Vuosien 2017 ja 2018 keskiarvo (€/m²) Sointulan päiväkodin lämmityskustannukset sisältyvät yhtiövastiikkeeseen, joten tiedot eivät ole mukana taulukossa

Lämpö- ja sähköenergian käytössä on kiinteistökohtaisia eroja.

Rakennusten uudis- ja nykyhinnat sekä laskennallinen kuntotasoprosentti

Yhteenveto

- Palvelutarpeen ennakoidaan vähenevän eritoten perusopetuksessa 2020-luvulla.
- Varhaiskasvatuksessa väheneminen on loivempaa osallistumisasteen muuttumisesta riippuen.
- Palvelutarpeen väheneminen tulee ennakoida henkilöstösuunnittelussa.
- Varhaiskasvatuksessa on mahdollista luopua joistain tiloista
Perusopetuksessa tilatarve supistuu jyrkemmin, jolloin on mahdollista laajemminkin puntaroida erilaisten korjaus- ja uudisrakentamisvaihtoehtojen välillä.
- Palveluverkkovaihtoehtojen suunnittelussa huomioidaan eri vaihtoehtojen vaikutukset kaupungin järjestämille palveluille, asiakkaille ja taloudelle.

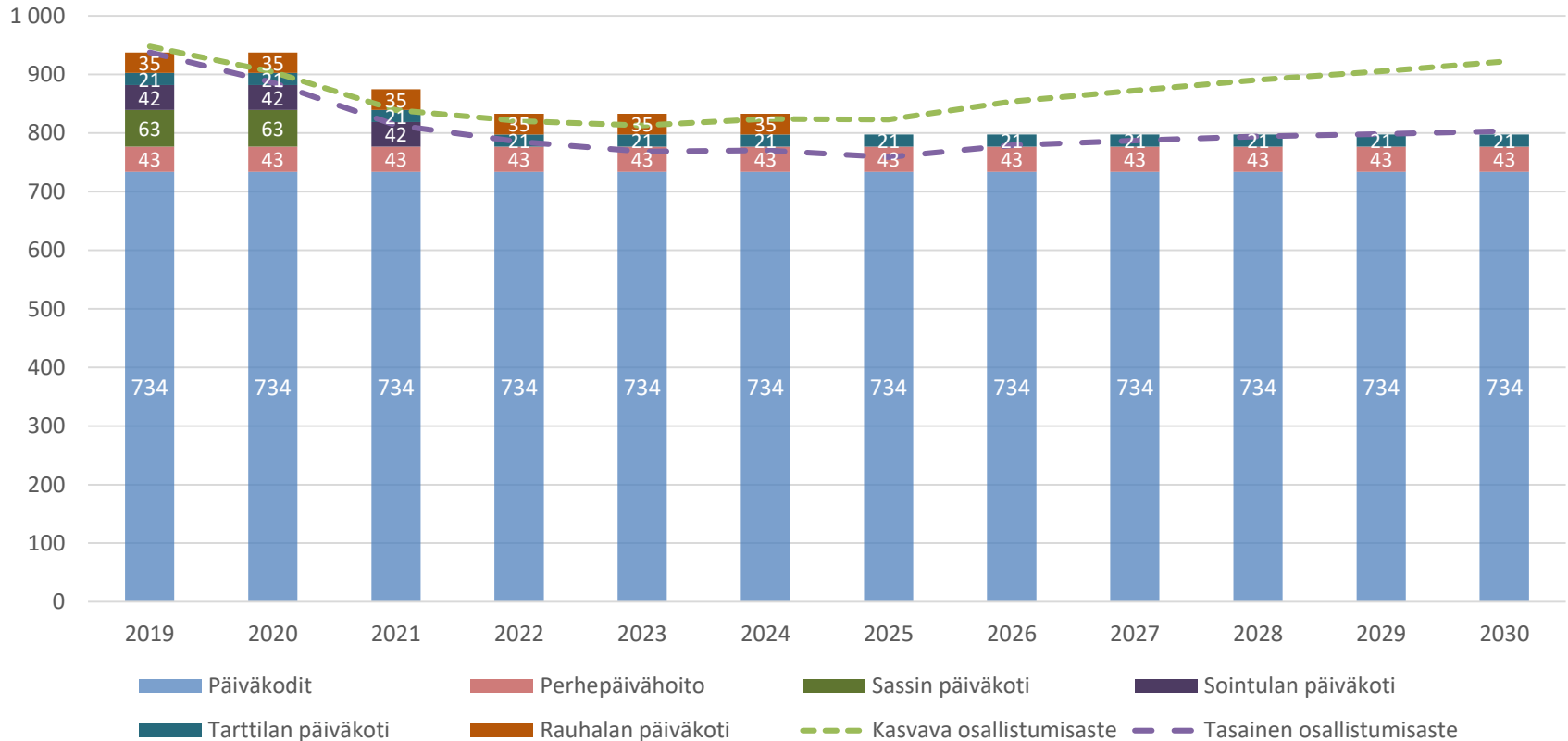
**Varhaiskasvatuksen
palveluverkkolinjaukset kaikissa
vaihtoehtoissa**

Varhaiskasvatuksen yhteiset palveluverkkolinjaukset

- Varhaiskasvatuksen palveluverkko mukautetaan laskevaan palvelukysyntään siten, että huonokuntoisimmista ja toiminnallisesti heikoimmista päiväkotikiinteistöistä luovutaan.
- Palvelukysynnän mahdollinen kasvu 2020-luvun loppupuolella katetaan mahdollistamalla varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen nykyistä laajemmin koulukiinteistöjen yhteydessä oppilasmäärän pienennyttyä.
- Kaikissa palveluverkkovaihtoehdoissa esitetään luovuttavan Sassin, Sointulan, Rauhalan ja Tarttilan päiväkodeista edellä mainitussa järjestyksessä.
- Palvelukiinteistöistä luopuminen palvelukysynnän laskiessa tulee tehdä harkiten ja mieluiten seurata palvelukysynnän kehittymistä toimintavuoden yli.
- Varhaiskasvatus (esiopetus osana varhaiskasvatusta) tekee jatkuvaa yhteistyötä perusopetuksen kanssa. Yhteistyön tavoitteina on, että lapselle muodostuisi johdonmukainen, kasvua, kehitystä ja oppimista tukeva jatkumo.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkomalli

Varhaiskasvatuksen kiinteistöistä voidaan luopua palvelukysynnän laskiessa. Toisaalta varhaiskasvatusta ja esiopetusta voidaan järjestää nykyistä enemmän koulukiinteistöjen yhteydessä oppilasmäärän laskiessa 2020-luvun jälkipuoliskolla. Tämä huomioidaan uusien rakennushankkeiden suunnittelussa.

**Perusopetuksen
palveluverkkolinjaukset kaikissa
vaihtoehtoissa**

Perusopetuksen yhteiset palveluverkkolinjaukset

- Vapaa-aikakeskuksen tiloja hyödynnetään kaikissa palveluverkkomalleissa, mutta laajinta hyödyntäminen on vaihtoehdossa A ja vähintään vaihtoehdossa C.
- Vapaa-aikakeskuksen sijainti lähellä Sorrilan koulukiinteistöä sekä kaksi jo peruskorjattua rakennusta ovat keskeinen syy sille, miksi vaihtoehdoissa A ja B uudisrakennusta esitetään Sorrilan tontille.
- Vapaa-aikakeskuksen päiväkäytön lisääntyminen nostaa uuden rakennuksen käyttöastetta ja vähentää tarvetta rakentaa muualle uusia vastaavia tiloja.
- Kärjenniemen ja Tarttilan yksiköiden tilanne tarkastellaan uudestaan, kun kiinteistöjen kunto edellyttää peruskorjausta ja/tai kun uudistettu palveluverkko on toiminnassa. Tarkastelu on perusteltua tehdä samalla kertaa varhaiskasvatuksen ja opetuksen osalta.
- Kaikissa vaihtoehdoissa Sorrilan uudisrakennuksen yhteyteen rakennetaan täysimittainen liikuntasali, jonka voi jakaa kolmeen lohkoksi. Tästä syystä nykyinen liikuntatilojen määrä säilyy ennallaan iltakäyttöä varten.

Palveluverkkovaihtoehto A

-

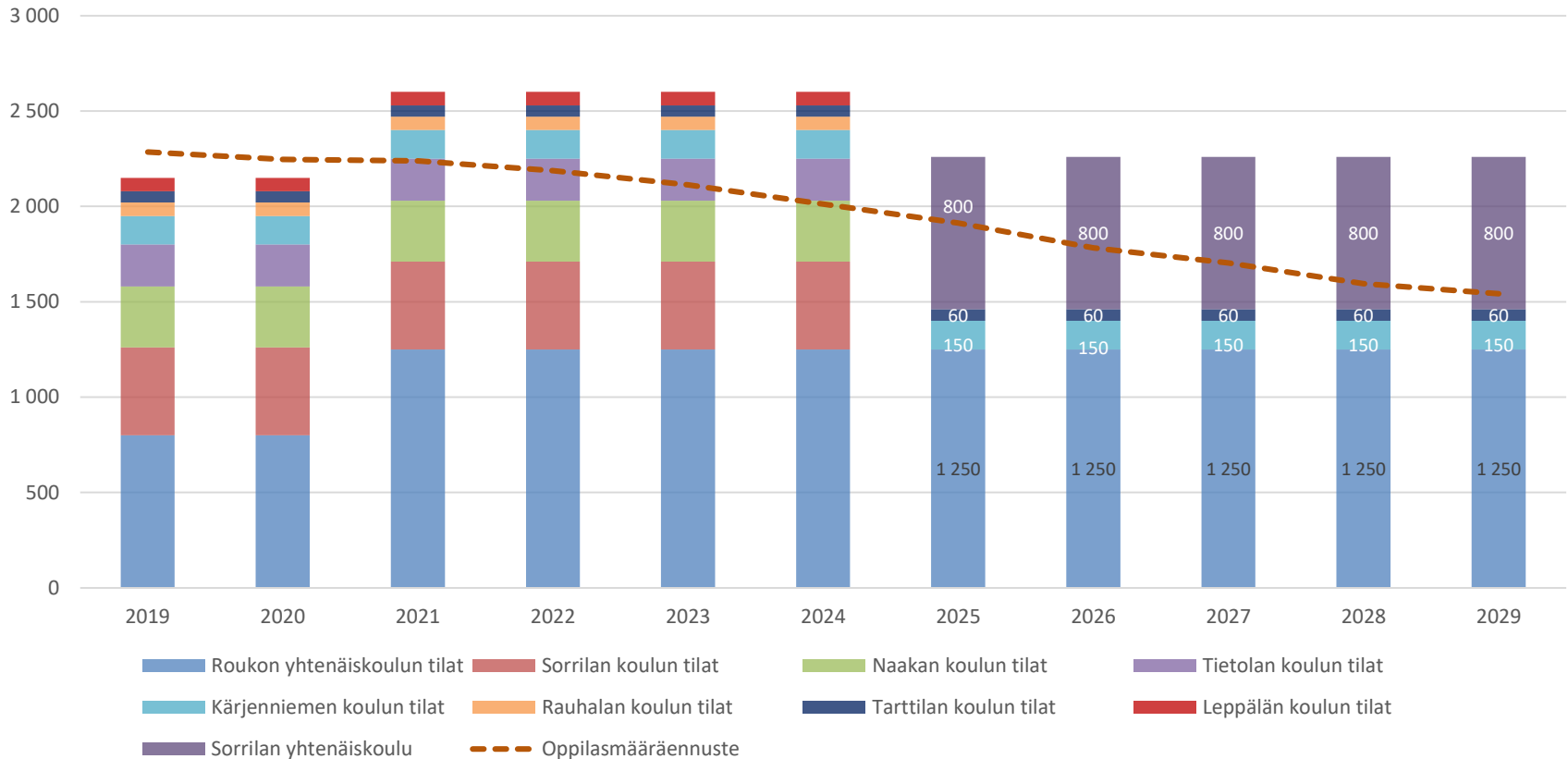
Kaksi yhtenäiskoulua

Palveluverkkovaihtoehto A – Kaksi yhtenäiskoulua

- Palveluverkkovaihtoehto A perustuu palvelukysyntään mukautuvaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoon ja kahden yhtenäiskoulun malliin.
- Nykyinen Roukon yhtenäiskoulu ja varhaiskasvatuksen yksiköt muodostavat sille perustan.
- Perusopetuksessa kahden yhtenäiskoulun malli tarkoittaa sitä, että Roukon yhtenäiskoulun lisäksi kaupunkiin rakennetaan toinen yhtenäiskoulu nykyisen Sorrilan koulun tontille.
- Kaupungin muista kouluista pääsääntöisesti luovutaan uuden yhtenäiskoulun käyttöönoton yhteydessä.
- Nykyiset oppilaaksiottoalueet mukautuvat siten, että Tietolan oppilaat, pienluokkien oppilaita lukuun ottamatta, siirtyvät Roukon yhtenäiskouluun. Rauhalan, Leppälän ja Naakan oppilaat sekä Tietolan pienluokkien oppilaat siirtyvät Sorrilan yhtenäiskouluun uudisrakennuksen valmistuessa.

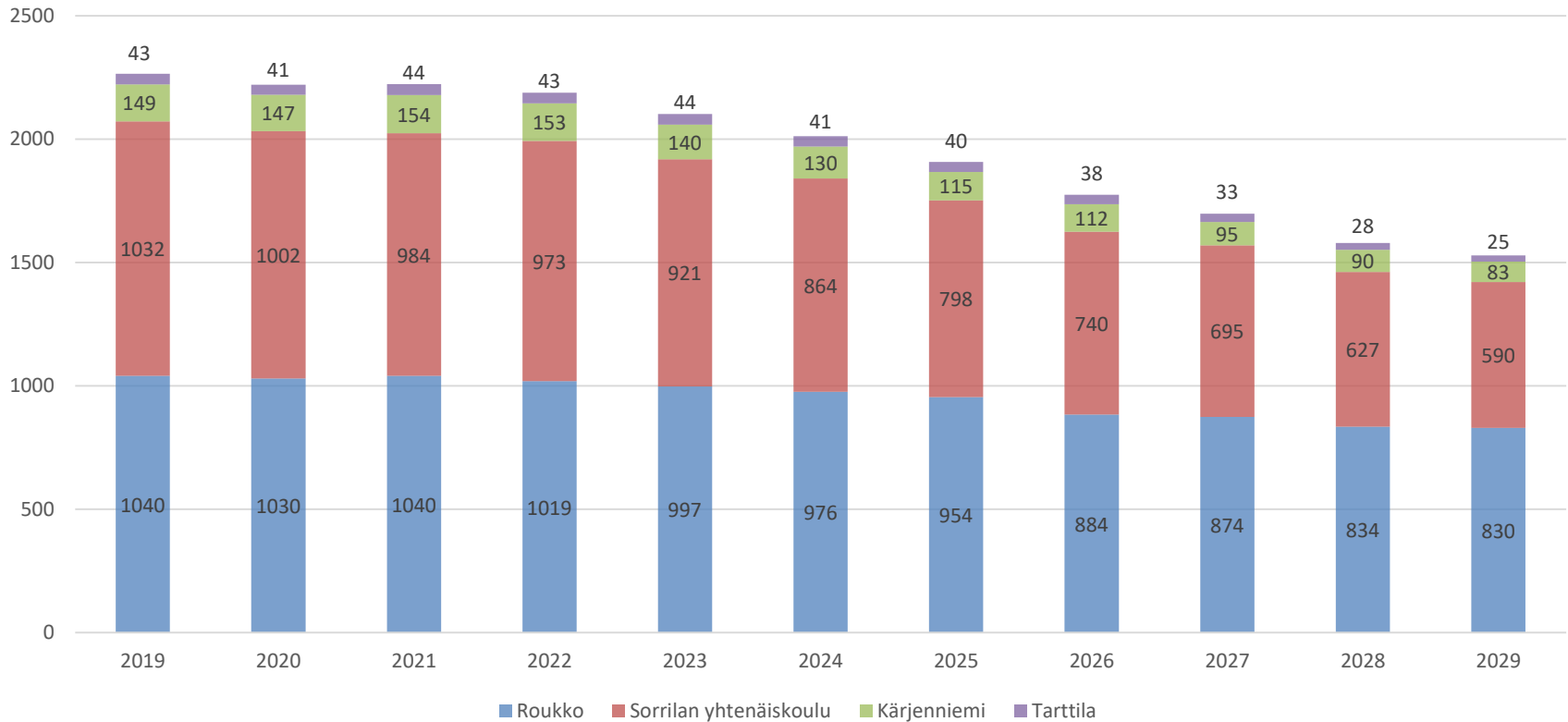
Palveluverkkovaihtoehto A

Kuviossa esitetään palveluverkkovaihtoehto A:n tilojen enimmäisoppilasmäärät pylväinä ja arvio oppilasmäärän kehityksestä viivana.

Vaihtoehto A - oppilasmääräennuste

Kuviossa näkyy koulukohtainen oppilasmääräennuste.

Palveluverkkovaihtoehto B

-

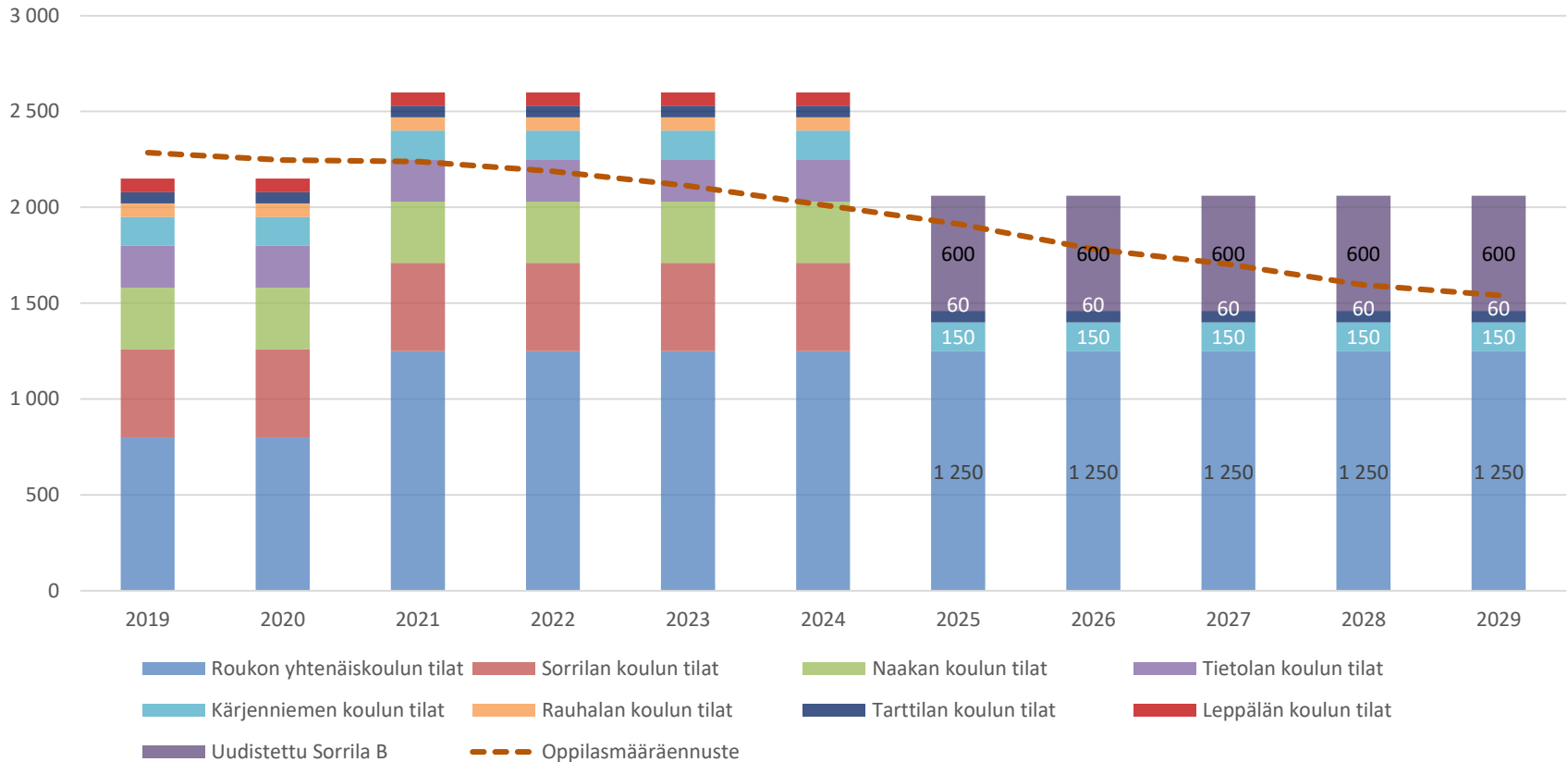
**Yksi yhtenäiskoulu ja yksi
alakoulu**

Palveluverkkovaihtoehto B – Yksi yhtenäiskoulu ja yksi alakoulu

- Palveluverkkovaihtoehto B perustuu palvelukysyntään mukautuvaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoon ja yhden yhtenäiskoulun sekä yhden alakoulun malliin.
- Nykyinen Roukon yhtenäiskoulu ja varhaiskasvatuksen yksiköt muodostavat sille perustan.
- Perusopetuksessa yhden yhtenäiskoulun ja yhden alakoulun malli tarkoittaa sitä, että Roukon yhtenäiskoulun lisäksi kaupunkiin rakennetaan yksi alakoulu nykyisen Sorrilan koulun tontille. Koulussa toimii myös vuosiluokkien 7-9-erityisluokat. Roukoon rakennetaan myös lisätiloja ja tehdään tilamuutoksia.
- Kaupungin muista kouluista pääsääntöisesti luovutaan uuden yhtenäiskoulun käyttöönoton yhteydessä.
- Nykyiset oppilaaksiottoalueet mukautuvat siten, että Tietolan oppilaat siirtyvät Sorrilan kouluun. Sen lisäksi kaupungin kaikki vuosiluokkien 7-9 oppilaat opiskelevat Roukon yhtenäiskoulussa. Rauhalan ja Leppälän oppilaat siirtyvät Sorrilan kouluun uudisrakennuksen valmistuessa.

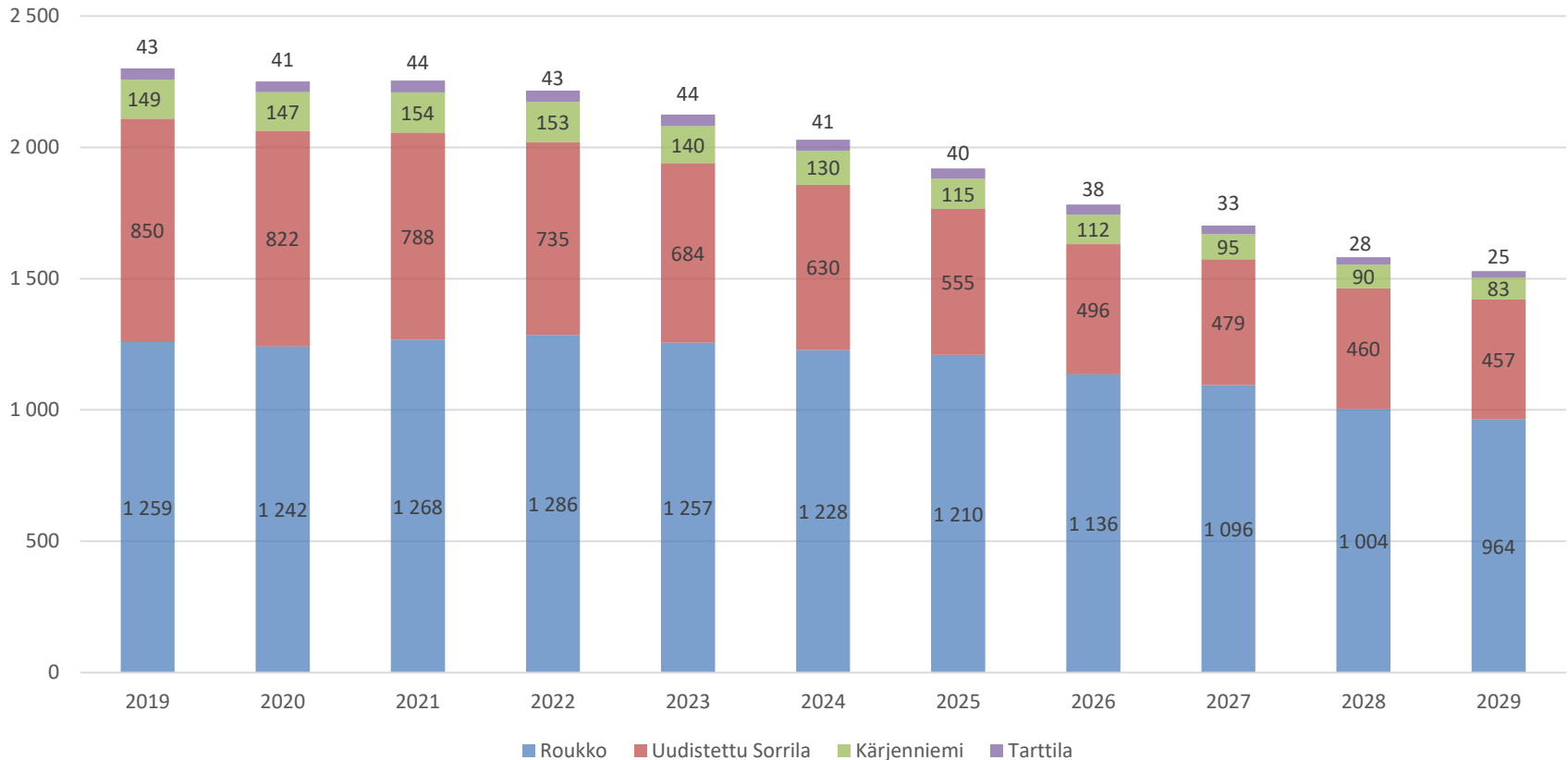
Palveluverkkovaihtoehto B

Kuviossa esitetään palveluverkkovaihtoehto B:n tilojen enimmäisoppilasmäärät pylväinä ja arvio oppilasmäärän kehityksestä viivana. Kiinteistöjen enimmäisoppilasmäärä on hieman pienempi kuin muissa vaihtoehdoissa, koska Roukon yhtenäiskoulun käyttöaste jää korkeammalle.

Vaihtoehto B - oppilasmääräennuste

Kuviossa näkyy koulukohtainen oppilasmääräennuste.

Palveluverkkovaihtoehto C

-

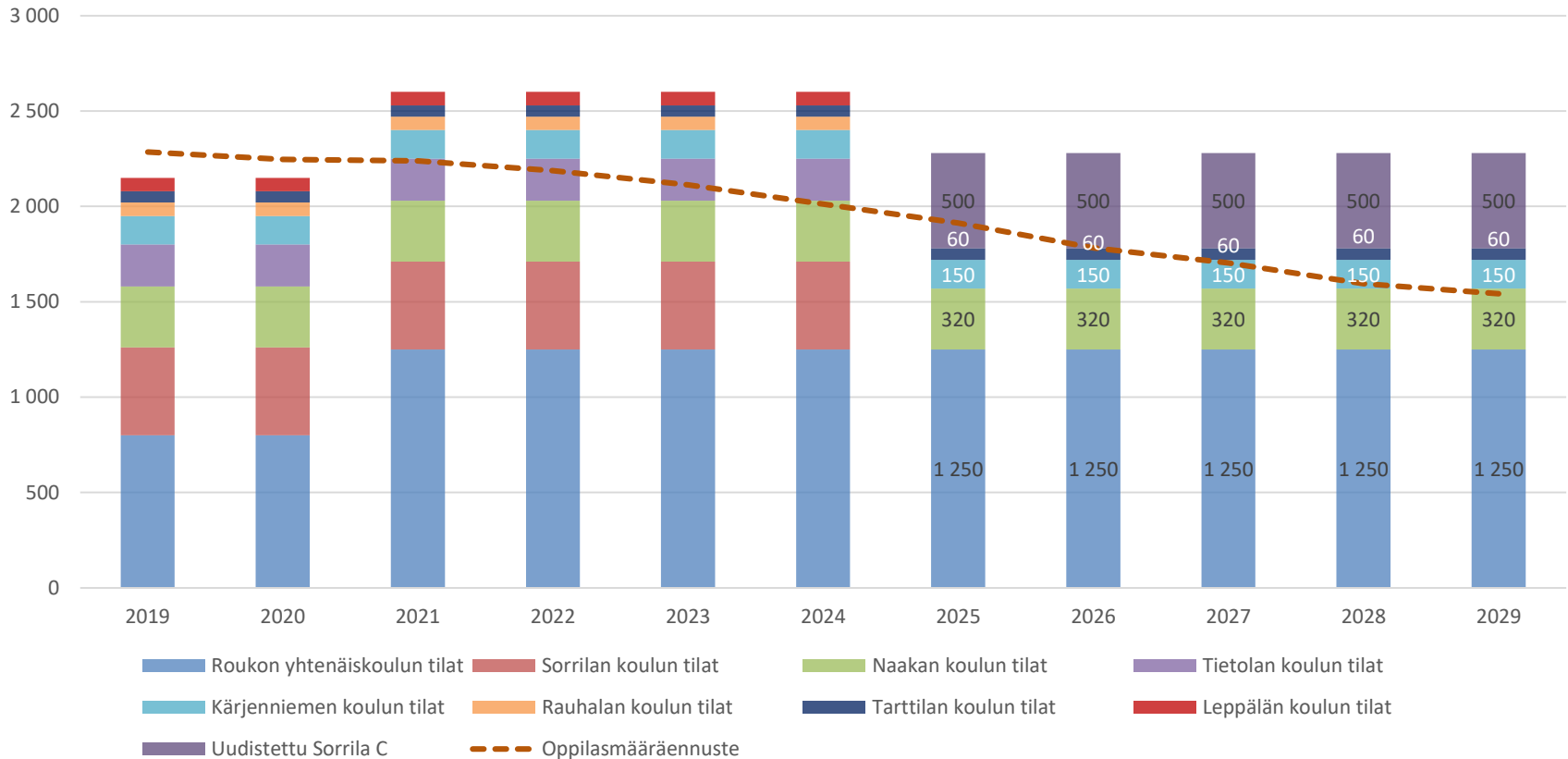
Yhtenäiskoulu, yläkoulu ja
alakoulu

Palveluverkkovaihtoehto C – Yhtenäiskoulu, yläkoulu ja alakoulu

- Palveluverkkovaihtoehto C perustuu palvelukysyntään mukautuvaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoon ja yhden yhtenäiskoulun, yhden alakoulun ja yhden yläkoulun malliin.
- Nykyinen Roukon yhtenäiskoulu, Naakan ja Sorrilan koulut sekä varhaiskasvatuksen yksiköt muodostavat sille perustan.
- Perusopetuksessa yhtenäiskoulun, yläkoulun ja alakoulun malli tarkoittaa sitä, että Roukon yhtenäiskoulun lisäksi kaupunkiin rakennetaan uusi alakoulu nykyisen Sorrilan koulun tontille, minkä lisäksi Naakan yläkoulu peruskorjataan. Sorrilan koulussa toimii myös vuosiluokkien 7-9-erityisluokat.
- Kaupungin muista kouluista pääsääntöisesti luovutaan uuden yhtenäiskoulun käyttöönoton yhteydessä.
- Nykyiset oppilaaksiottoalueet mukautuvat siten, Rauhalan ja Leppälän oppilaat sekä Tietolan pienluokkien oppilaat siirtyvät Sorrilan kouluun uudisrakennuksen valmistuessa.

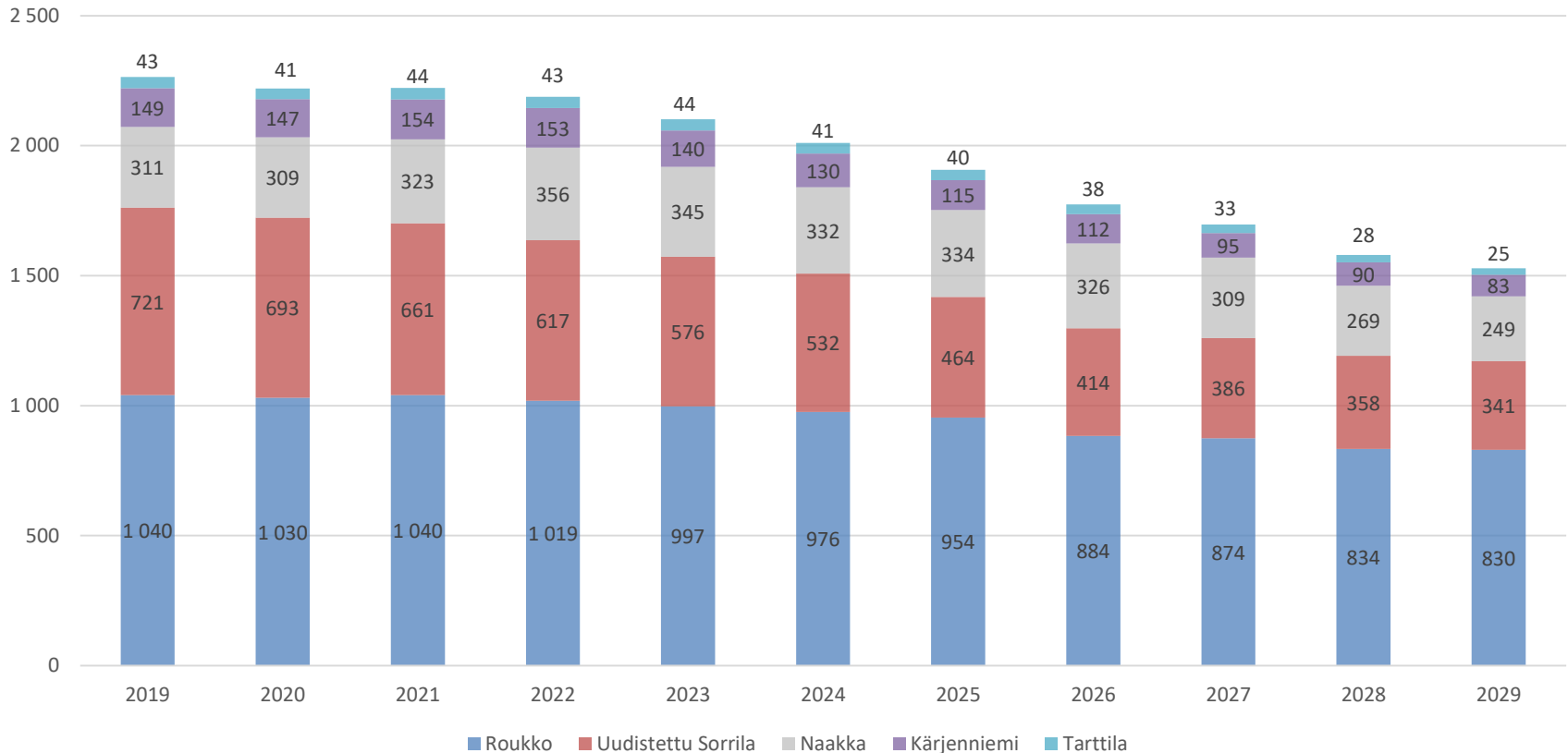
Palveluverkkovaihtoehto C

Kuviossa esitetään palveluverkkovaihtoehto C:n tilojen enimmäisoppilasmäärät pylväinä ja arvio oppilasmäärän kehityksestä viivana.

Vaihtoehto C - oppilasmääräennuste

Kuviossa näkyy koulukohtainen oppilasmääräennuste.

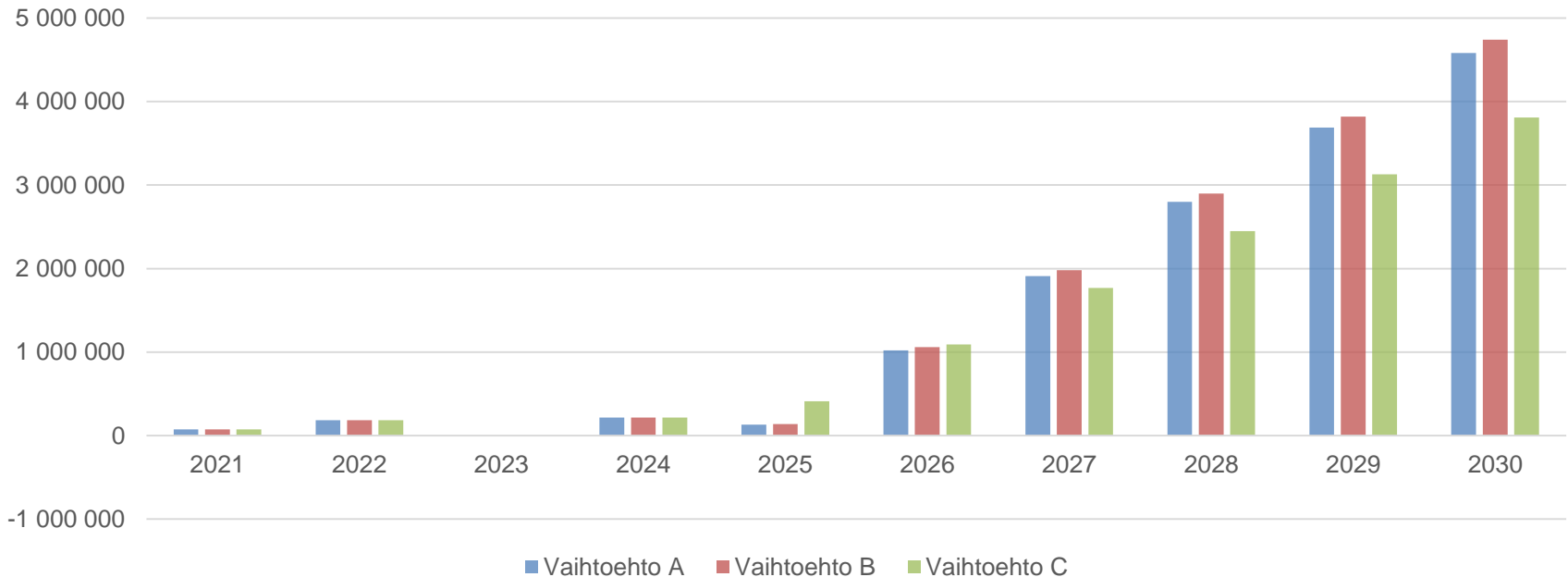
Käyttötalous- ja investointikustannukset

Käyttötalousvaikutusten taustaa

- Eri vaihtoehdoissa kustannussäästö perustuu yksinkertaisten kiinteistöjen lukumäärän ja huoneistoalan merkittävään pienenemiseen. Vaihtoehdosta riippuen nettovähennys on 9 800 – 5 600 m², mikä merkitsee 26 – 15 prosentin pientymistä huoneistoalassa.
- Lisäksi toimintojen keskittyminen esimerkiksi puhtaanapito- ja ateriapalveluissa sekä kiinteistönhuollossa tuo selvää kustannussäästöä. Uudisrakennukset ovat myös vanhaa rakennuskantaa energiatehokkaampia.
- Purettavista kiinteistöistä tehdään alaskirjaus, jolla on kertaluontoinen tulosvaikutus kunnan talouteen, mutta toisaalta vastaavat poistot eivät enää rasita kunnan taloutta tulevana vuosina.
- Eri vaihtoehdoissa purettaviksi esitettävien kiinteistöjen tasearvot ovat vuoden 2019 lopussa noin 1,7 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 lopussa noin 800 000 euroa. Naakan kiinteistön osuus tästä on hieman alle 10 prosenttia, mutta käytännössä joka tapauksessa purettavaksi tulevan Sorrilan koulun osuus on vuonna 2019 noin puolet ja vuonna 2025 hieman yli kolmanneksen tasearvoista.

Arvioitu kumulatiivinen käyttötalouden nettosäästö

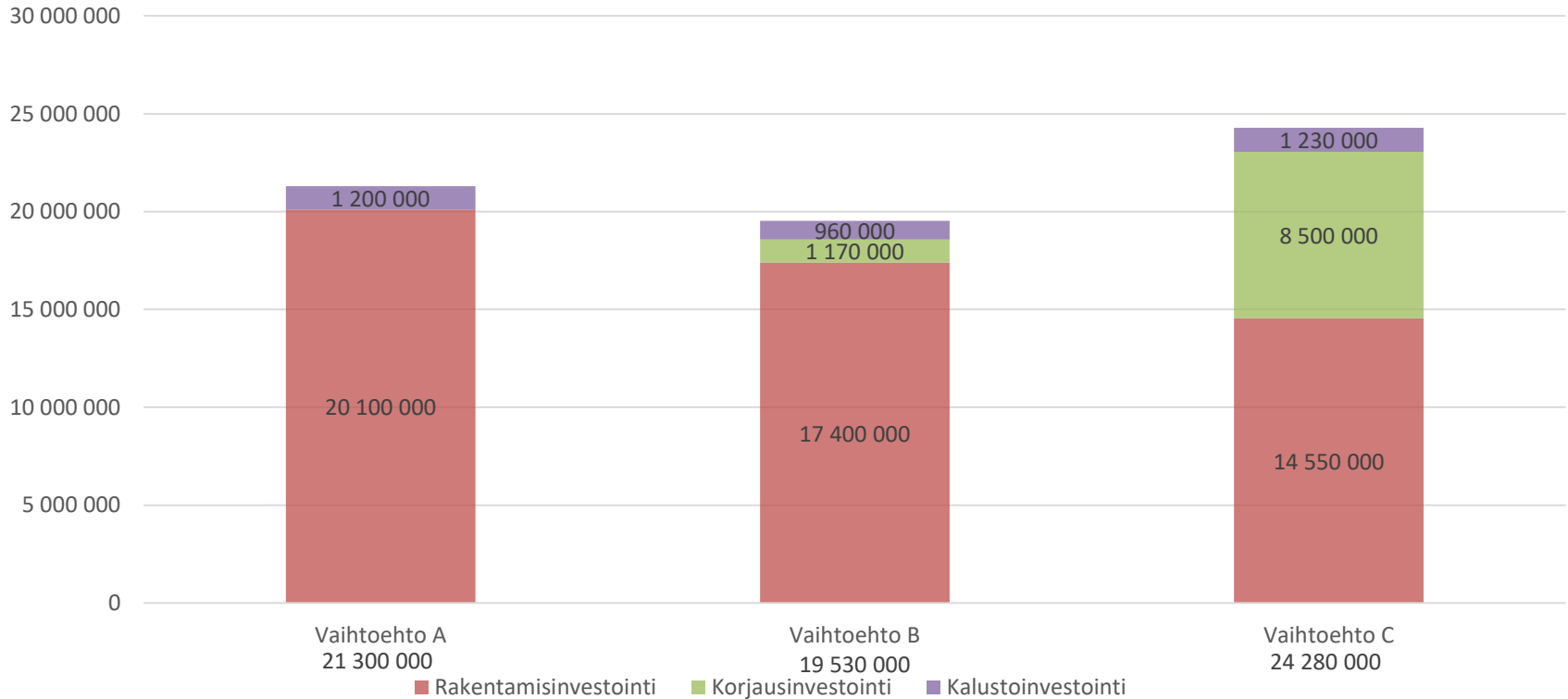

Seuraavassa kuviossa esitetään eri vaihtoehtojen arvioitu kumulatiivinen käyttötalousvaikutus vuosille 2021-2030. Arvio perustuu edellisessä kuviossa esitettyihin nettokustannuksiin. On huomattava, että arvio on suuntaa antava, koska kaikki kustannukset eivät välittömästi lopu varhaiskasvatus- tai opetuskäytön päättyessä kiinteistössä.

Kustannukset sisältävät Sorrilan ja Sassin yksiköiden purkukustannukset, varaukset Leppälän ja Rauhalan purkukustannuksista ja vaihtoehtoisissa A ja B Naakan koulun purkukustannukset.

Investointikustannusvertailu

Eri vaihtoehtomallien investointitarve vaihtelee 18,6 - 24,3 miljoonaa euron välillä. Kärjenniemen ja erityisesti Tarttilan kouluun kohdistuu peruskorjaustarvetta suunnitelmavuosien loppupuolella, mutta sillä ei ole merkitystä vaihtoehtojen välisessä tarkastelussa.

Vaikutuksen ennakkoarviointi ja johtopäätökset

Vaikutusten ennakkoarviointi

- Palveluverkkoselvityksessä tutkitut vaihtoehtojen A, B ja C nähdään tarjoavan pääosin myönteisiä vaikutuksia toiminnallisesta ja pedagogisesta näkökulmasta tarkasteltuna nykymalliin nähden.
- Vaihtoehdoissa oppilaille kyetään tarjota nykytilannetta yhdenvertaisempi kasvu- ja oppimisympäristö sekä tilojen että pedagogiikan näkökulmasta.
- Koska vaihtoehdot sisältävät yksiköiden lakkautuksia, liittyy tiivistyvään palveluverkkoon myös kielteisiksi koettuja seikkoja, kuten koulumatkojen pidentyminen ja muutostilanteessa tutun kouluympäristön vaihtuminen toiseksi.
- Vaikutusten ennakkoarvioinnin perusteella vaihtoehto A koetaan parhaimmaksi ja vaihtoehto B toiseksi parhaaksi. Myös vaihtoehto C:n nähdään tarjoavan hyötyjä nykytilanteeseen nähden, mutta vaihtoehdossa jäädään muun muassa koulupolun, oppimisympäristön laadun ja oppilashuollollisen tuen näkökulmasta jälkeen vaihtoehdoista A ja B.
- Vaihtoehto A nousee vaihtoehto B:n ohi sillä, että siinä opetuksen palveluverkon muodostaa toimintaedellytyksiltään kaksi yhdenvertaisen oppimisympäristön tarjoavaa koulua, joissa suurella osalla oppilaista on yhtenäinen koulupolku tutussa ympäristössä.

Johtopäätökset

- Selvityksessä on esitetty kolme vaihtoehtoa Valkeakosken kaupungin varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkon kehittämiseksi.
- Vaihtoehtoissa on huomioitu lapsiin, perheisiin, toimintaan ja kustannuksiin vaikuttavat tekijät.
- Investointi- ja käyttötalouskustannusten perusteella vaihtoehto B on hieman kustannustehokkaampi kuin vaihtoehto A, mutta vaihtoehto C on selvästi kahta muuta vaihtoehtoa kalliimpi.
- Toiminnalliselta kannalta vaihtoehto A nähdään parempana vaihtoehtona kuin vaihtoehto B. Vaihtoehto C nähdään parannukseksi nykytilasta, mutta se jää silti jälkeen muista vaihtoehtoista.
- Vaihtoehtoissa A ja C on noin 200 oppilaspaikkaa enemmän kuin vaihtoehtossa B, mikä johtuu siitä, että Roukon yhtenäiskouluun jää enemmän vapaata kapasiteettia oppilaaksiottoaluerajojen vuoksi. Tämä selittää hintaeroa vaihtoehtojen A ja B välillä.
- Yhtenäinen koulupolku ja yhdenvertaisten, modernien oppimisympäristöjen tarjoaminen lapsille ja nuorille toteutuu parhaiten vaihtoehtossa A. Lisäksi kahden yhtenäiskoulun mallissa oppilashuollollisen tuen järjestäminen onnistuu parhaiten.
- Joka tapauksessa kaikki vaihtoehdot merkitsevät parannusta nykytilanteeseen toiminnallisessa ja taloudellisessa mielessä.

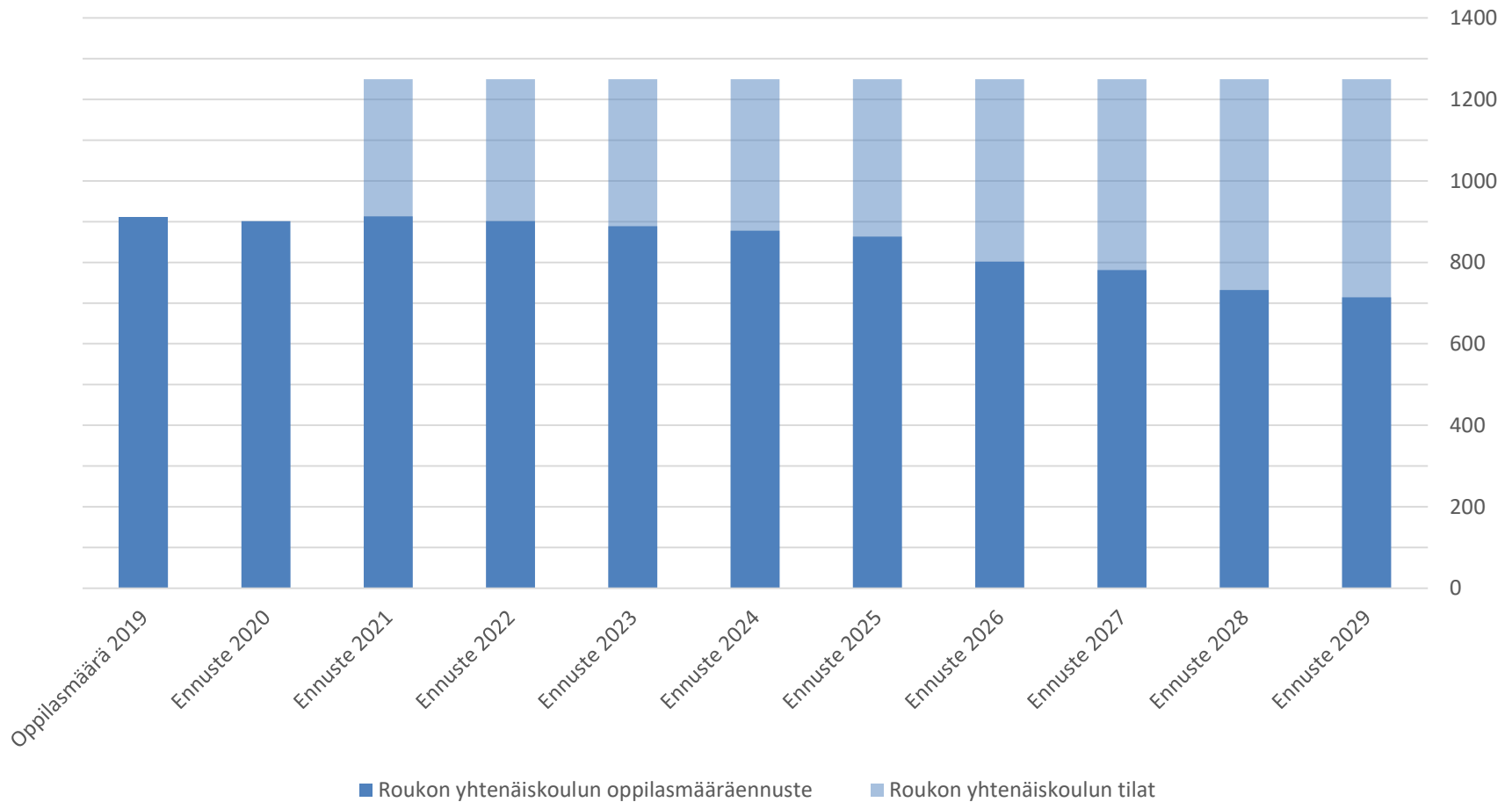
12.8.2020

Kiitos!

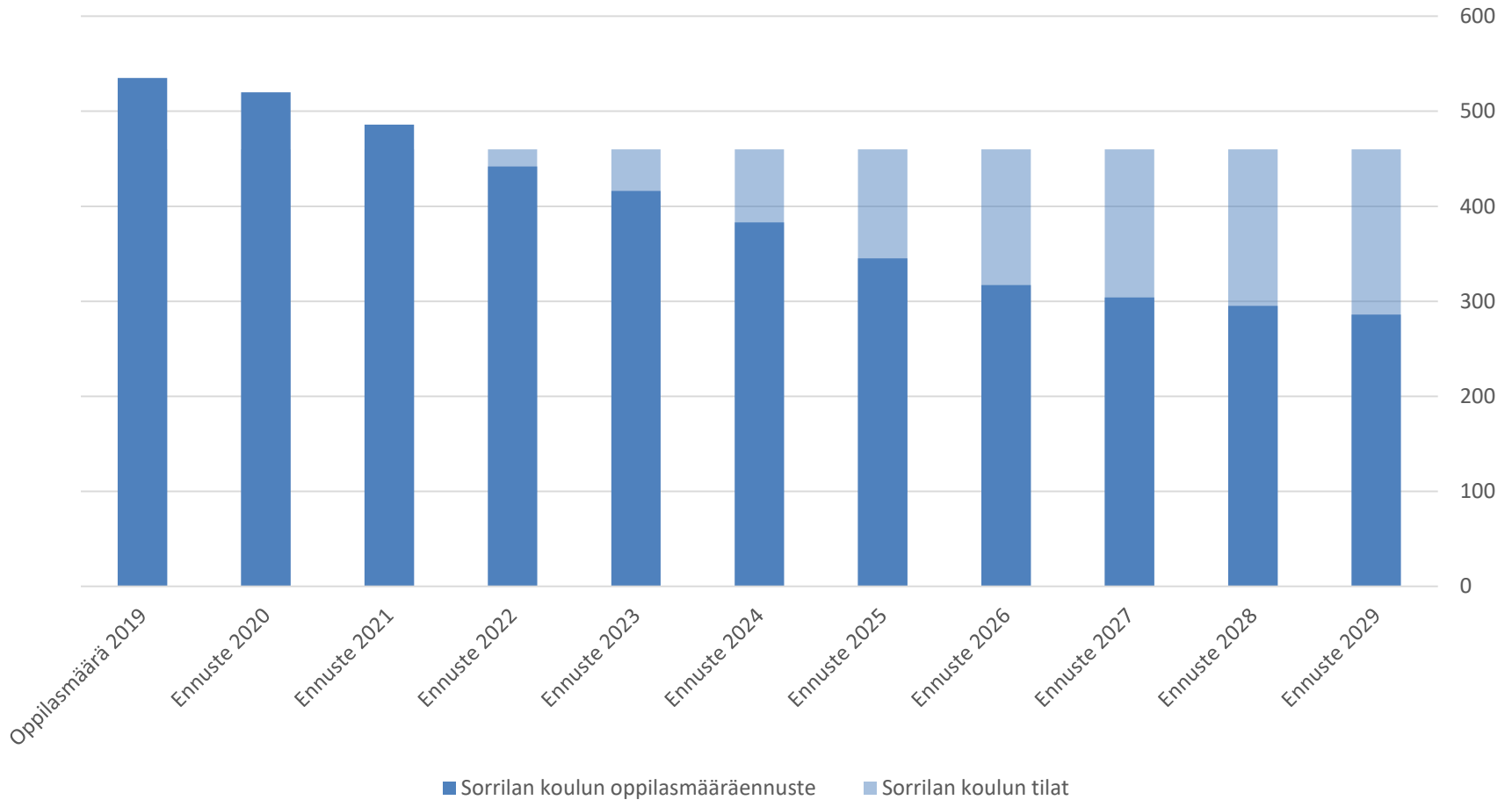
Valkeakoski

Kun haluat palvelukseesi kaupungin

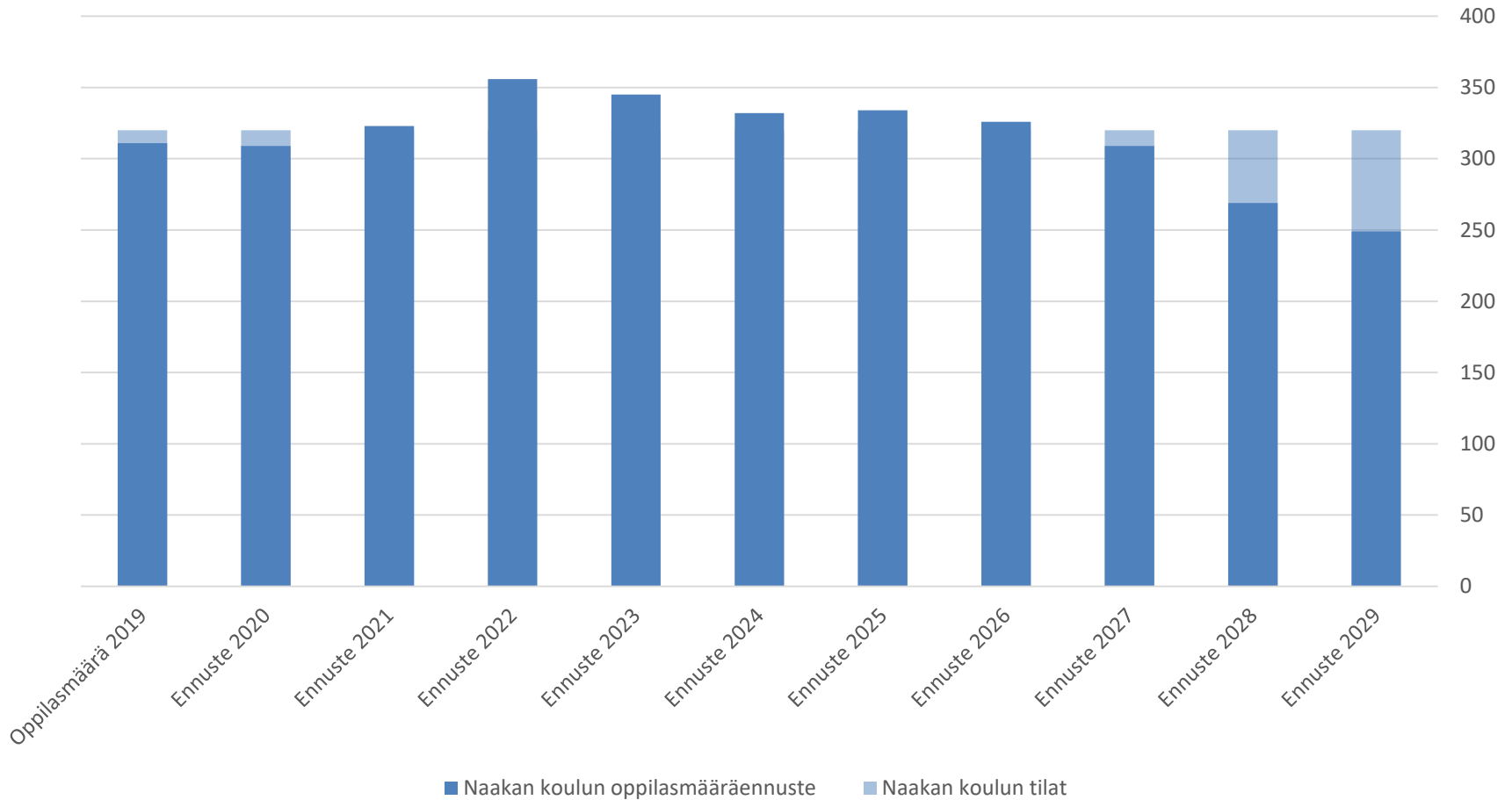
Roukon yhtenäiskoulun oppilasmääräennuste ja tilat

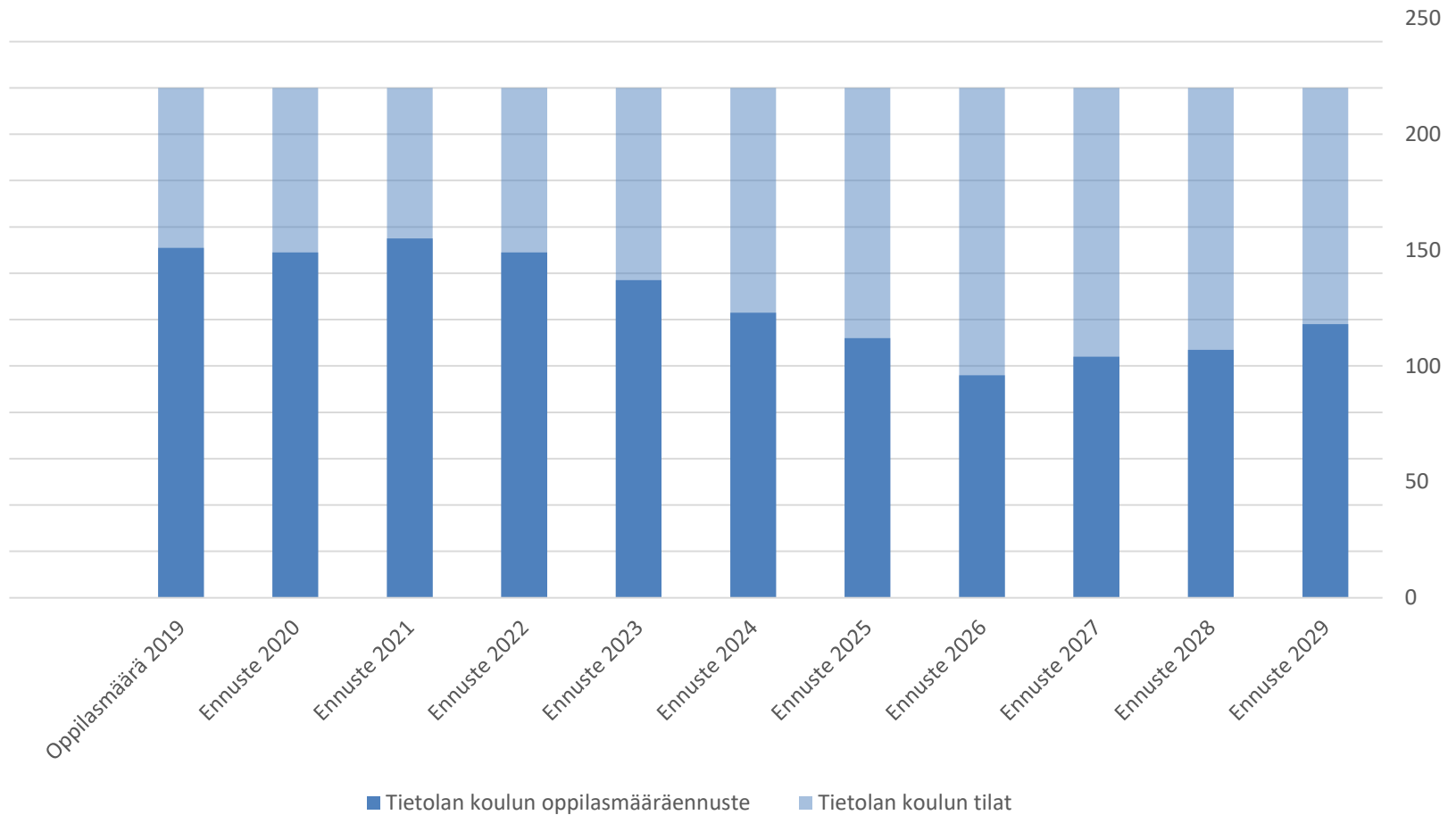
Sorrilan koulun oppilasmääräennuste ja tilat

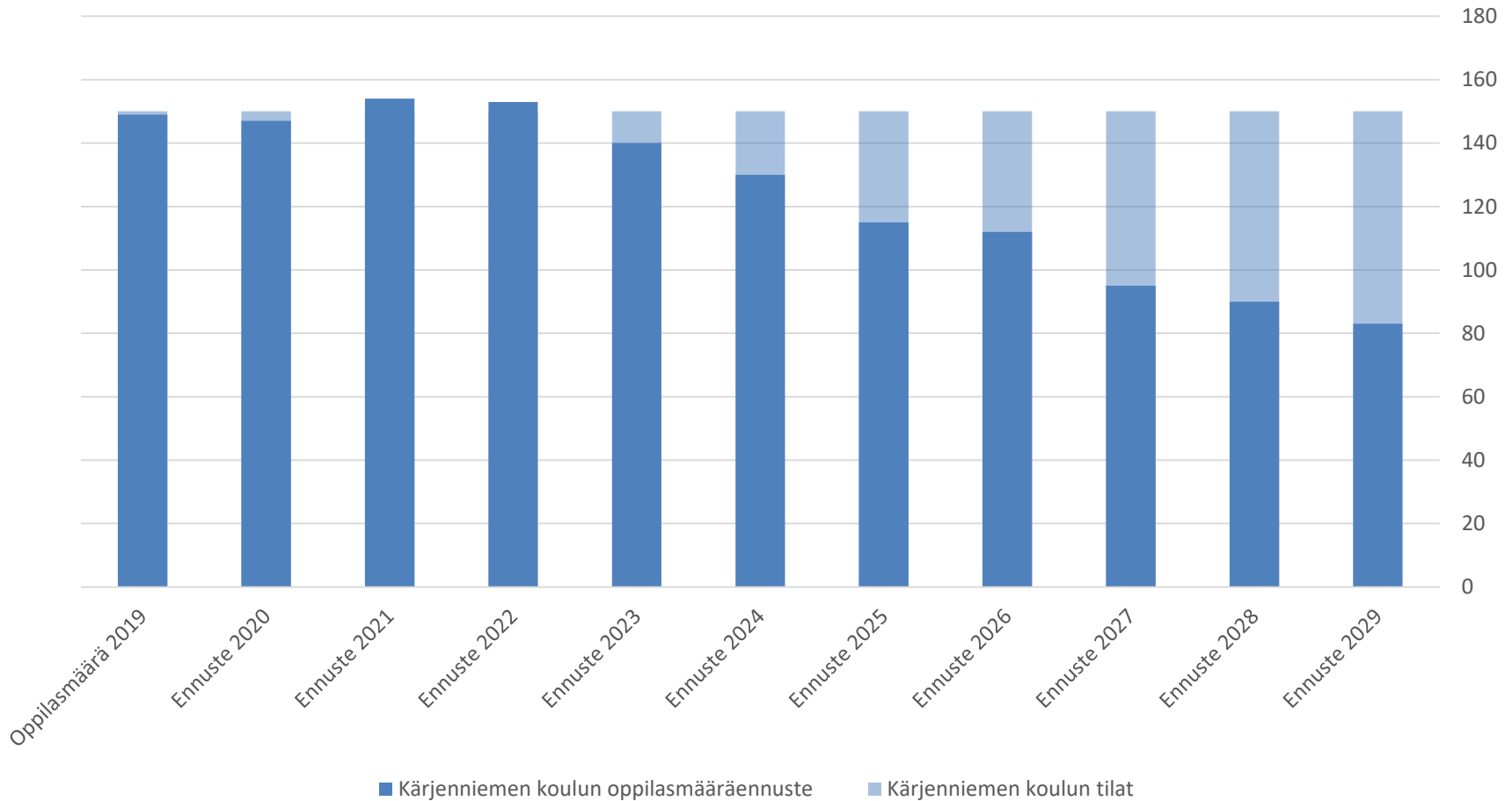
Naakan koulun oppilasmääräennuste ja tilat

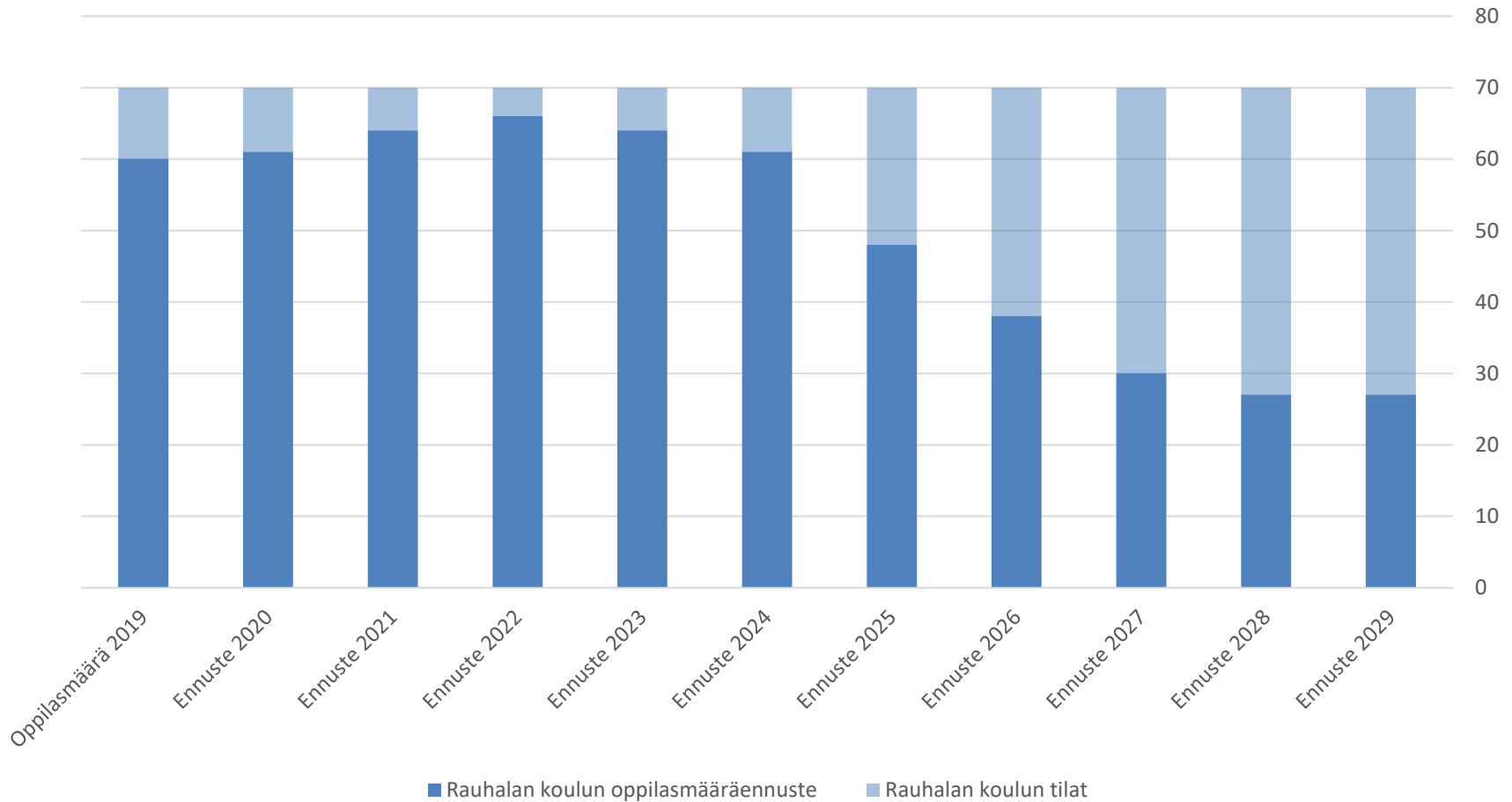
Tietolan koulun oppilasmääräennuste ja tilat

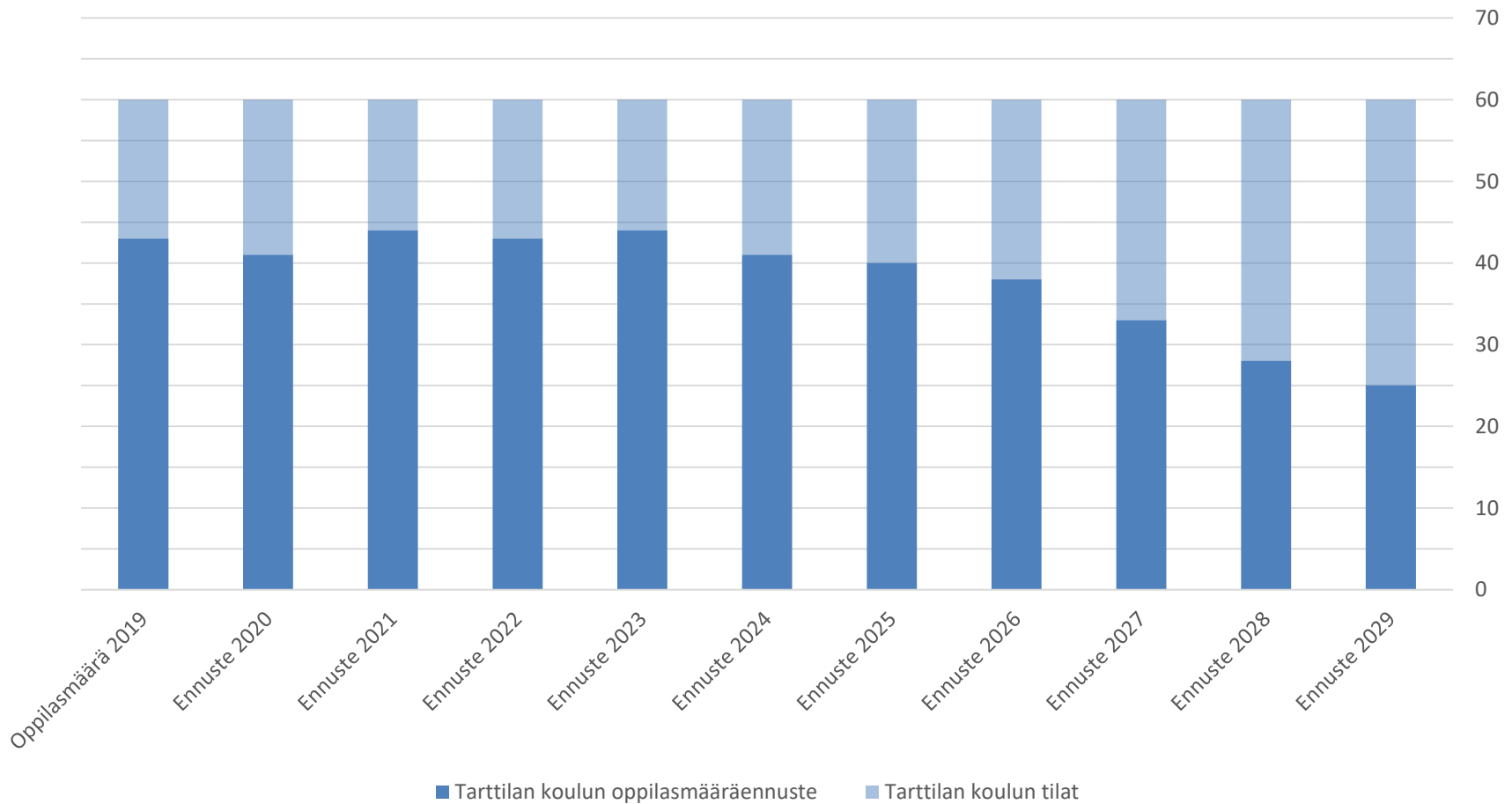
Kärjenniemen koulun oppilasmääräennuste ja tilat

Rauhalan koulun oppilasmääräennuste ja tilat

Tarttilan koulun oppilasmääräennuste ja tilat

Leppälän koulun oppilasmääräennuste ja tilat

